

Uchwała II Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

„O zadaniach rozwoju rolnictwa w latach 1954 - 1955 i o zapewnieniu niezbędnych środków dla wzrostu produkcji rolnej”

1. Sołusz robotników i chłopów we wspólnej walce o obalenie panowania kapitalistów i obszarników, kierowniczą rolę klasy robotniczej w tym sojuszu zapewniły obęgi władzy przez masę ludową i dokonanie zasadniczych przeobrażeń społecznych.

Decydujący wpływ na nowe warunki życia i pracy chłopów miały likwidacja obszarnictwa, a wraz z nim przeżytków feudalnych, likwidacja wielkiego i średniego kapitału, unarodowienie przemysłu, środków transportu, banków itp.

Władza ludowa przeprowadziła reformę rolną i zasiedlenie Ziemi Odzyskanych, w wyniku czego przeszło w ręce chłopów 6,1 mln. ha ziemi. Powierzchnia użytków rolnych, przypadająca przeciętnie na głowę ludności chłopskiej, zwiększyła się o blisko 60 proc. w porównaniu z 1938 rokiem.

Władza ludowa przeprowadziła oddłużenie wsi i uwolniła chłopów od spłat za ziemię i związanych z tym długów hipotecznych, które łącznie przed wojną pochłaniały około jedną trzecią dochodów pieniężnych wsi.

Usunięta została, najcięższa dla mas pracujących, zarówno w mieście, jak i na wsi, klęska kryzysów i stalego bezrobocia oraz przeludnienie wsi. Szybki rozwój uprzemysłowienia kraju stworzył warunki dla odpływu tzw. „złobnej” ludności wiejskiej do pracy w zakładach poza rolnictwem, zwłaszcza w przemyśle i budownictwie.

Zasadnicze zmiany nastąpiły w strukturze klasowej wsi. Dzięki reformie rolnej i zagospodarowaniu Ziemi Odzyskanych zmniejszyła się poważnie na wsi liczba ludności bezrolnej i małorolnej, a wzrosła znacznie liczba gospodarstw średniorolnych, których udział w produkcji towarowej rolnictwa stał się przeważający.

Wielkie rzęsy bezrolnych nadzielono ziemią. Ograniczony został w poważnej mierze wyrzysk kulaków. Zmieniły się od podstaw warunki życia i pracy wielomilionowych mas chłopstwa pracującego.

2. W ciągu dziesięciu lat istnienia Polski Ludowej dokonano olbrzymiej pracy w dziedzinie odbudowy rolnictwa ze zniszczeń wojennych i stworzenia warunków dla jego dalszego rozwoju.

W oparciu o rosnącą pomoc państwa ludowego rozwija się coraz silniej aktywność pracujących chłopów, którzy podnoszą produkcję rolniczą, zwiększają jej towarowość, świadczą na rzecz rozbudowy naszego przemysłu i wzmocnienia obronności kraju wnosząc swój wkład do umocnienia państwa ludowego na gruncie sojuszu robotniczo-chłopskiego, przyczyniając się w istotny sposób do rozwoju całej gospodarki narodowej, a tym samym i rolnictwa.

Wartość produkcji rolniczej na 100 ha użytków rolnych jest w 1953 roku wyższa o około 25 proc. niż w 1938 roku. Wartość produkcji rolniczej w przeliczeniu na mieszkańca kraju jest wyższa o ponad 30 proc.

Zwiększona w porównaniu z okresem przedwojennym produkcja rolnicza jest osiągnięciem przy znacznie mniejszej liczbie zatrudnionych w rolnictwie. Produkcja roślinna i hodowlana w przeliczeniu na jednego zatrudnionego w rolnictwie jest obecnie o około 80 proc. większa niż przed wojną.

Wzrost produkcji rolniczej stał się możliwy dzięki lepszym zagospodarowaniu, zwiększeniu obszaru przypadającego średnio na jedno gospodarstwo oraz zwiększeniu wydajności z hektara i zwiększeniu produktywności zwierząt.

Nastąpiła istotna zmiana struktury zasiewów w stosunku do okresu przedwojennego; zwiększył się udział zasiewów roślin najbardziej cennych dla gospodarki narodowej, jak pszenica, rośliny przemysłowe oraz pastewne.

Jedynie w warunkach demokracji ludowej stało się możliwe osiągnięcie w Polsce tak szybkiego tempa odbudowy i rozwoju rolnictwa.

Za rządów kapitalistów i obszarników, mimo wielokrotnie mniejszych zniszczeń po pierwszej wojnie światowej, produkcja rolnicza w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju nie osiągnęła do 1939 roku poziomu z 1913 roku.

3. Pomoc państwa ludowego i klasy robotniczej okazywana chłopom pracującym w trudnym okresie odbudowy kraju, rosnąca aktywność tworzącej mas chłopskiej, rozwijanej na gruncie pogłębiającego się sojuszu robotniczo-chłopskiego w toku walki o władzę ludową i jej umocnienie — sprawiły, że rolnictwo szybko podniosło się z ruin i zniszczeń wojennych i w końcowym okresie odbudowy jego produkcja towarowa w zasadzie odpowiadała ówczesnemu zapotrzebowaniu.

W okresie odbudowy państwa ludowego, realizując konsekwentnie politykę sojuszu robotniczo-chłopskiego, okazało się, że chłopom pracującym w odbudowie ich gospodarstw ze zniszczeń wojennych, w zasiedlaniu Ziemi Odzyskanych, w zagospodarowaniu gruntów uzyskanych z reformy rolnej, istotne znaczenie dla szybkiej odbudowy wsi miała pomoc państwa w formie siewnym, sił pociągowej, bydła i budulcu oraz kredytach pieniężnych.

Jednocześnie rozwijała się spójna ekonomiczna między wsią i miastem w oparciu o pomoc państwa dla rolnictwa i szybki rozwój najprostszych form ruchu spółdzielczego na wsi, jak spółdzielczość zaopatrzenia i zbytu, spółdzielnie kredytowe itp.

Wraz z polepszeniem ogólnych warunków życia mas pracujących, w wyniku rewolucyjnej przeobrażeń społecznych — następował szybki wzrost dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego ludności wiejskiej.

4. Szybki proces uprzemysłowienia kraju i rozbudowy gospodarki narodowej, wielkie osiągnięcia mas pracujących miast i wsi w dziedzinie politycznej, gospodarczej i kulturalnej, w walce o likwidację wiekowego zacofania, o postęp techniczny, o podniesienie poziomu sił twórczych narodu i jego zdolności obronnej — otworzyły nowy okres w życiu i rozwoju Polski Ludowej.

Państwo ludowe, prowadząc konsekwentnie politykę socjalistycznego uprzemysłowienia kraju, rozwijało i pogłębiało spójną ekonomiczną między miastem i wsią, opierając ją w coraz większej mierze o dostawy środków produkcji dla rolnictwa, zapewniając rozwój jego mechanizacji, tworząc w ten sposób przesłanki stopniowej, socjalistycznej przebudowy rolnictwa.

W 1953 roku, w porównaniu z 1949 rokiem, zwiększono dostawy maszyn i narzędzi rolniczych dla całego rolnictwa — indywidualnego i uprzemysłowionego łącznie 2,5 raza, a nawozów sztucznych — ponad półtora raza. Dokonano znacznego postępu w dziedzinie mechanizacji i elektryfikacji rolnictwa.

Przed ludnością wiejską, zwłaszcza małorolną, otworzyły się szerokie możliwości zarobków w przemyśle, budownictwie, leśnictwie, transporcie itp.

Realne dochody pieniężne i naturalne na głowę ludności rolniczej w 1953 roku w porównaniu z rokiem 1949 wzrosły o ponad 75 proc., a w porównaniu z rokiem 1949 o około 20 proc.

Równoległe ze wzrostem dobrobytu materialnego chłopów pracujących dokonywała się na wsi rewolucja kulturalna. Znajduje to wyraz w olbrzymim rozwoju szkolnictwa ogólnego i zawodowego, w otwarciu młodzieży chłopskiej szerokiego dostępu do szkół średnich i wyższych, w likwidacji analfabetyzmu i wroście czytelnictwa na wsi, w rozwoju urządzeń ochrony zdrowia, bibliotek, świetlic, kin wiejskich, radiofonizacji wsi, rozwoju sportu i młodzieżowych zespołów artystycznych, w ruchu upowszechniania wiedzy rolniczej i wroście inicjatywy społecznej mas chłopskich.

5. Zasadniczym czynnikiem dalszego rozwoju rolnictwa staje się w tym okresie rozwój sektora socjalistycznego: spółdzielni produkcyjnych, Państwowych Ośrodków Maszynowych i Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Powstało już przeszło 8 tys. spółdzielni produkcyjnych, które gospodarują na około 1,5 mln. ha użytków rolnych. W ciągu krótkiego okresu istnienia dokonały one poważnego postępu w umocnieniu swej gospodarki, przy czym uzyskiwane przez nie plony zbóż są przeciętnie o 18 proc. wyższe niż w gospodarstwach indywidualnych.

Państwo zorganizowało ośrodki maszynowe, wyposażone w traktory i nowoczesne maszyny rolnicze. Liczba POM w końcu 1953 roku osiągnęła 401.

Udział gruntów zagospodarowanych przez spółdzielnie produkcyjne, Państwowe Gospodarstwa Rolne i inne gospodarstwa uprzemysłowione w ogólnej powierzchni użytków rolnych wzrósł z 8,8 proc. w roku 1949 do przeszło 20 proc. w końcu roku 1953. Rosła udział sektora socjalistycznego w zapożyczeniu ludności miast i przemysłu w produkty i surowce rolnicze.

6. Olbrzymie przeobrażenia, które dokonywały się na wsi polskiej, odbywały się w warunkach ostrej walki klasowej i zaciekłego oporu klasy kapitalistów wiejskich — kulaków. Bronią swoich pozycji, kulak, wspomagany przez wszelkie ośrodki wrogie, uparcie usiłował przeciwdziałać regulacji roli państwa ludowego w stosunkach gospodarczych między miastem i wsią, szerzył spekulację, wywoływał wahań wśród chłopów średniorolnych. Władza ludowa w walce z kulactwem ograniczała możliwości kulackiego wyrzysku, osłabiała jego pozycję i wpływy na wsi. Równocześnie rosła aktywność społeczno-polityczna biedoty wiejskiej i umacniał się sołusz klasy robotniczej z chłopami średniorolnymi.

7. W nowych warunkach stworzonych przez rozwijające się uprzemysłowienie kraju szybko wzrastała liczba ludności zatrudnionej poza rolnictwem oraz potrzeby materialne i kulturalne społeczeństwa. Wraz z tym zapotrzebowanie ludności na produkty rolnictwa oraz zapotrzebowanie przemysłu na surowce rolne zaczęły coraz mocniej wyprzedzać podaż tych produktów i surowców przez indywidualną gospodarkę chłopską rozproszoną w ponad 3 miliony gospodarstw. W tych warunkach podjęto szereg środków do wzmocnienia regulacji roli państwa w obrotach towarowych między miastem i wsią, w walce z kulactwem i spekulacją. Został rozwinięty system kontraktacji, zapewniający korzystne warunki produkcji rolniczej i jej zbytu. Wprowadzone zostały dostawy obowiązkowe na ważniejsze artykuły rolne.

8. Zadania Planu Sześcioletniego ustalone dla rolnictwa na okres 1950 — 1953 nie zostały w pełni wykonane.

Rozwój rolnictwa w ostatnich latach jest wyraźnie niedostateczny w stosunku do rozwoju przemysłu i rosnących potrzeb ludności pracującej.

Podstawowa niewspółmierność między wysokim tempem wzrostu przemysłu a zbyt wolnym tempem rozwoju rolnictwa została ponownie zaostroszona w ciągu ostatnich trzech lat wskutek wybitnie niesprzyjających warunków atmosferycznych.

O ile w okresie odbudowy rolnictwa wzrost produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych był szybki, to w następnym okresie zmniejszył się wyraźnie zmniejszenie tempa wzrostu produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych i nastąpiło również pewne zahamowanie procesów inwestycyjnych w tych gospodarstwach.

Wyraźnie nie wystarczająca jest produkcja zbóż i rozwój bazy paszowej, co utrudnia wzrost hodowli, odbija się ujemnie na zaopatrzeniu ludności i przemysłu w artykuły rolne i hodowlane, a w latach nieurodzaju powoduje nawet konieczność importu zbóż i pasz. Niedostateczny rozwój produkcji zbóż wiąże się z niskim poziomem uprawy i pielęgnacji. Odbija się to na plonach, które w ostatnich latach nie wykazują znaczącego wzrostu i wahań się wokół 12,5 kwintala z ha.

Przy poważnych osiągnięciach w zakresie pogłowia trzody chlewnej i owiec, pogłowia bydła rogatego pozostaje w tyle i nie osiągnęło poziomu przedwojennego.

Przy znacznym zwiększeniu powierzchni zasiewów roślin przemysłowych plony ich pozostają na zbyt niskim poziomie.

Jednym z niekorzystnych objawów w rozwoju rolnictwa jest nierównomierność wzrostu produkcji rolniczej w różnych rejonach kraju. Plony i produktywność hodowli w niektórych powiatach, a nawet w poszczególnych województwach kształtują się znacznie poniżej przeciętnego poziomu. Tempo wyrównywania tych różnic jest zbyt wolne.

9. Na niedostateczny rozwój produkcji rolniczej, zwłaszcza gospodarstw indywidualnych, miało wpływ niezależnie od obiektywnych przyczyn zarówno niedostateczne uwzględnienie potrzeb rolnictwa szczególnie w zakresie zaopatrzenia w środki produkcji, jak też brak i wypaczenia w realizacji polityki partii i rządu na wsi.

Te zaniedbania, brak i wypaczenia utrudniały zacieśnianie spójni gospodarczej między miastem a wsią i pogłębiały sołusz robotniczo-chłopski.

Wypaczenia w realizacji polityki partii i rządu na wsi, przerzucanie niekiedy w Jaskrawe nadużytki władzy i łamanie zasad praworządności ludowej, występowały w działalności wielu ogólnopartyjnych, państwowych i gospodarczych. W niektórych organach centralnych i terenowych przejawiała się często oportunistyczna tolerancja i biurokracja nierozsądnego wobec przejawów i faktów wyznaczania polityki partii i rządu ludowego w stosunku do wsi, co niejednokrotnie wynikało z niedoceniania wagi indywidualnej gospodarki chłopskiej i znaczenia produkcji tych gospodarstw dla całej gospodarki narodowej.

Zaniedbaniami w zakresie walki o wzrost produkcji w gospodarstwach indywidualnych sprzyjały pokutujące w wielu organizacjach partyjnych błędne poglądy, że wysiłki w dziedzinie rozwoju sektora socjalistycznego, a zwłaszcza spółdzielczości produkcyjnej, zwalniają od konieczności troszczenia się o wzrost produkcji w gospodarstwach małorolnych i średniorolnych, że możliwości zwiększenia produkcji w gospodarstwach indywidualnych są już rzekomo wyczerpane.

Różne ogniska partyjne i państwowe nie wykazywały często troski o wykorzystanie wszelkich możliwości wzrostu produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych.

Jednocześnie wysiłki organizacji partyjnych i organów państwowych w zakresie organizacyjnego umacniania i pomocy spółdzielniom produkcyjnym były wyraźnie niedostateczne.

Wbrew wskazaniam partii miały miejsce wypadki naruszenia zasady dobrowolności przy organizowaniu spółdzielni produkcyjnych, tworzenia spółdzielni bez należytego przygotowania politycznego i ekonomiczno-organizacyjnego. Z drugiej strony w wielu wypadkach nie przeciwdziałano dostatecznie wrogiej działalności kulacko-reakcyjnej, mającej na celu niedopuszczenie do powstawania spółdzielni.

W niektórych ogniskach terenowych organizacji partyjnych i rad narodowych ujawnił się oportunistyczny stosunek do kulackiego wyrzysku, uleganie wpływom kulakom, składowa tolerancja wobec faktów niewykonywania przez gospodarstwa kulackie obowiązków wobec państwa. Równocześnie w działalności terenowego aparatu administracyjnego i organizacji partyjnych występowały niejednokrotnie przejawy biurokratycznego odnośnienia się do potrzeb i bolączek chłopów pracujących, zastępowania pracy masowo-politycznej i konkretnego kierownictwa — komentowaniem.

Zamiast prowadzonej przez partię polityki ograniczania wyrzysku kulackiego, stosowano wobec gospodarstw kulackich w niektórych wypadkach posunięcia, które doprowadzały do ich upadku.

Przy ogólnie słusznych i sprawiedliwych zasadach wymiaru obowiązków dostaw, w praktyce miały miejsce często wypaczenia, polegające na mechanicznym ustalaniu wymiaru obowiązków dostaw bez uwzględnienia konkretnych warunków miejscowych.

Uchwały VII Plenum KC PZPR, wskazujące na konieczność wzmocnienia wysiłku w walce o umocnienie sojuszu

robotniczo-chłopskiego i likwidacji wszelkich braków i wypaczeń w realizacji polityki partii na wsi, w walce o wzrost produkcji rolniczej w gospodarstwach indywidualnych i w sektorze socjalistycznym, nie zostały w należytej mierze i z należytą ostrością doprowadzone do świadomości wszystkich organizacji partyjnych i administracji państwowej, wskutek czego nie zostały podjęte należyte środki dla ich pełnej i konsekwentnej realizacji.

10. Nadmierne pozostawanie w tyle produkcji rolniczej i wzrost dobrobytu mas pracujących miast i wsi, winno być jak najszybciej przewyżczone.

Rozwój socjalistycznego przemysłu stworzył bazę materialno-techniczną dla szybkiego rozwoju rolnictwa, przy czym baza ta zwiększać się będzie z roku na rok. Jednocześnie rosną kadry specjalistów i organizatorów produkcji rolniczej, kadry mechanizatorów rolnictwa, które w coraz większej mierze będą uzupełniały szeregi pracowników rolnictwa, zajętych bezpośrednio w produkcji.

W ciągu najbliższych dwóch lat należy zapewnić wzrost produkcji rolniczej o około 10 proc., a więc taki, jaki został osiągnięty w ciągu ubiegłych czterech lat.

Osiągnięcie zamierzonego wzrostu produkcji rolniczej możliwe jest jedynie w drodze nowoczesnego wykorzystania rezerw produkcyjnych w indywidualnych gospodarstwach chłopskich, dalszego rozwoju spółdzielczości produkcyjnej, a także rozwoju i umocnienia Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Wykonanie tego zadania nastąpić powinno przede wszystkim przez wzrost plonów, zwłaszcza zbóż i rozwój bazy paszowej, a także przez dalszy rozwój hodowli, zwłaszcza bydła rogatego, i wzrost produktywności zwierząt.

Rozwój produkcji rolniczej powinien się łączyć z dalszym wzmocnieniem zdolności produkcyjnej gospodarstw małorolnych i średniorolnych, ze wzmocnieniem ich ochrony przed występującymi w różnych formach wyrzyskiem kulakim.

Należy nieustannie pamiętać o tym, że podstawową część produkcji rolniczej wytwarzają drobne, indywidualne gospodarstwa chłopskie. Toteż pilnym zadaniem partii i władzy ludowej jest skoncentrowanie wysiłków dla okazania większej pomocy indywidualnym gospodarstwom chłopów pracujących w podnoszeniu ich produkcji, przy równoczesnym jak najwydatniejszym popieraniu spółdzielczości produkcyjnej i tworzeniu sprzyjających warunków dla dalszego szybkiego rozwoju socjalistycznych form gospodarki rolniczej.

11. W celu osiągnięcia zamierzonego wzrostu produkcji rolniczej, konieczne jest wzmocnienie pomocy państwa dla rolnictwa. Powinna się ona wyrażać:

— w wydatnym zwiększeniu nakładów inwestycyjnych na rozwój rolnictwa, a zwłaszcza na mechanizację, meliorację i budownictwo gospodarcze. W 1955 roku państwo-

we nakłady inwestycyjne na rozwój rolnictwa w ramach planu inwestycyjnego i planu kredytowego winny wzrosnąć o 80-100 proc. w porównaniu z 1953 rokiem, — w znacznym zwiększeniu dostaw środków produkcji dla rolnictwa, a w szczególności maszyn, narzędzi rolniczych, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, a także materiałów budowlanych, zarówno dla sektora socjalistycznego, jak i dla gospodarki indywidualnej,

— w znacznym rozszerzeniu pomocy agrotechnicznej i zootechnicznej,

— w systematycznej realizacji zasady zwiększenia materialnego zainteresowania chłopów pracujących we wroście produkcji rolniczej i jej towarowości,

— w zwiększeniu pomocy kredytowej dla małorolnych i średniorolnych chłopów, zwłaszcza na budownictwo gospodarcze i zakup inwentarza żywego,

— w bardziej wydatnej pomocy dla gospodarstw małorolnych, zwłaszcza nie posiadających własnej siły pociągowej i niezbędnych narzędzi pracy,

— w poprawie zaopatrzenia wsi w artykuły konsumpcyjne i rozszerzeniu sieci punktów usługowych, państwowych, spółdzielczych i rzemieślniczych, obsługujących wies,

— w wydawniejszym rozszerzeniu sieci placówek i urządzeń kulturalnych: bibliotek, świetlic, kin — zwłaszcza obwodowych, radiofonizacji i w upowszechnieniu czytelnictwa, rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i sportu,

12. Dla osiągnięcia zamierzonego wzrostu produkcji rolniczej i należytego wykorzystania zwiększonej pomocy państwa dla rolnictwa konieczne jest:

— rozwinięcie twórczej inicjatywy, aktywności i wysiłków pracujących chłopów, członków spółdzielni produkcyjnych, pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych i Państwowych Ośrodków Maszynowych,

— dokonanie przełomu w działalności organów partyjnych, państwowych i gospodarczych w dziedzinie produkcji rolniczej i skoncentrowanie ich wysiłków dla osiągnięcia podstawowych zadań,

— podniesienie poziomu kierowania rolnictwem przez właściwe ministerstwa, terenowe instancje partyjne, rady narodowe oraz służbę rolną i zasilenie organów kierujących rolnictwem w wykwalifikowane i wypróbowane kadry,

— wzmocnienie walki przeciw wszelkim przejawom wypaczeń w realizacji polityki partyjnej na wsi, przejawom biurokracji, łamania praworządności ludowej,

— zdecydowane i systematyczne zwalczanie wpływów kulackich, bezwzględne paraliżowanie wszelkich wrogich agentów,

— poważne wzmocnienie pracy masowo-politycznej i partyjno-organizacyjnej na wsi, zapewniające prawidłowe przeprowadzenie polityki partii opartej o niewzruszone zasady sojuszu robotniczo-chłopskiego.

Zadania w dziedzinie wzrostu produkcji zbóż, ziemniaków, roślin przemysłowych, warzyw i owoców

Należy stwierdzić, iż uprawa zbóż, stanowiąca podstawowy dział produkcji rolniczej, rozwija się w sposób niedostateczny. W okresie czterech lat Planu Sześcioletniego zbiory zbóż wzrosły średnio tylko o 5 proc. w stosunku do średniej za lata 1947-1949. W tym samym okresie zbiory gryki, prosa i innych upraw niezbędnych dla produkcji kasz pozostawały na tym samym poziomie, względnie wykazywały tylko nieznaczny wzrost.

Zbiory ziemniaków, stanowiących ważny artykuł żywnościowy, podstawową uprawę paszową i cenny surowiec przemysłowy, wykazywały również tylko nieznaczny wzrost. Duża nierównomierność wykazuje rozwój produkcji roślin przemysłowych. Przy osiągnięciu znacznego wzrostu zbiorów buraków cukrowych i tytoniu, zbiory roślin olejnych i włóknistych pozostają na niskim poziomie i w ostatnich latach nie wykazują postępu.

Również postęp w dziedzinie produkcji warzyw i owoców jest niedostateczny.

Źródło niedostatecznego rozwoju produkcji roślinnej leży przede wszystkim w niskim poziomie agrotechniki.

Nie są powszechnie stosowane takie elementarne zabiegi uprawowe, jak podorywka bezpośrednio po zjeździe zbóż, orka z przedplużem i głębokie orki przedzimowe pod zasiewy jare.

Uprawy przedzimowe zazwyczaj są dokonywane nieterminowo, często bez uwzględnienia stanu gleby i wymagań danej rośliny.

Również niedostatecznie przestrzegane są podstawowe zasady zmianowania i zbyt wolno wprowadza się nowoczesne podziemniki.

W niektórych rejonach kraju nie stosuje się w pełni systemu rzędowego, co prowadzi do znaczących strat — w rezultacie większego zużycia materiału siewnego i obniżenia plonów.

Stopień wykorzystania traktorów oraz maszyn rolniczych jest nie wystarczający — a jakość ich pracy jest często nie zadowalająca.

Nawozy sztuczne nie są w pełni wykorzystane wskutek nieumiejętnego ich stosowania oraz błędów dystrybucji. W wysokim stopniu zaniedbania jest sprawa właściwego przechowywania i stosowania obornika, stanowiącego podstawowy czynnik nawożenia. Mimo pewnego postępu wycie niedostateczne jest rozpowszechnienie wapnowania gleb kwaśnych. Niedostateczne jest również stosowanie nawozów zielonych, szczególnie na glebach lekkich.

Poważne braki występują w zakresie pielęgnacji roślin, a zwłaszcza roślin przemysłowych i warzyw. Dotyczy to w szczególności walki z chwastami.

Gospodarka nasienna jest niedostatecznie rozwinięta. Sieć gospodarstw nasiennych i reprodukcyjnych jest słabo zorganizowana. Poważne zaniedbania istnieją zwłaszcza w nasiennictwie lnu i roślin olejnych; roślin motylkowych i traw.

Niedostateczna walka ze szkodnikami i chorobami roślin prowadzi do znacznego obniżenia plonów i pogorszenia jakości produkcji. Należy również stwierdzić, że niedostateczna jest walka z groźnym szkodnikiem ziemniaka — stonką.

Obok wymienionych wyżej braków, wpływających na obniżenie plonów, należy wskazać na poważne straty w zbiorach, wynikające wskutek zaniedbań i opóźnień w zbiorze.

Niewykorzystana rezerwa wzrostu produkcji rolnej są odłogi nie zlikwidowane jeszcze do końca w niektórych rejonach kraju.

Na podstawie oceny stanu produkcji roślinnej i możliwości jej rozwoju ustala się na lata 1954 i 1955 następujące zadania:

a) skupić wysiłki na osiągnięciu wzrostu zbiorów zbóż jako podstawy rozwoju całej produkcji rolniczej, osiągnąć w 1955 roku zbiory zbóż przewyższające zbiory z roku 1952, który był rokiem średniego urodzaju, co najmniej o 600 tys. ton. W tym celu należy osiągnąć wzrost plonów zbóż przy jednoczesnym zwiększeniu produkcji najcenniejszego gatunku zboża — pszenicy; zwiększyć produkcję nasion kwalifikowanych tak, aby zapewnić w zasadzie zasiew całej powierzchni upraw zbóż ziarnem odpowiedniej jakości,

b) zapewnić w 1955 roku wzrost plonów ziemniaków o 7 — 9 kwintali z ha w stosunku do 1953 roku. Zwiększyć produkcję sadzonek kwalifikowanych o 40 proc. kładąc przede wszystkim nacisk na wzrost produkcji od-

mian wczesnych i odpornych na choroby. Rozszerzyć znacznie uprawę ziemniaków wokół wielkich miast i ośrodków — a w rejonach przetwórstwa ziemniaczanego wprowadzić wysokoakrobowe odmiany przemysłowe,

c) podnieść plony buraków cukrowych, rozszerzyć uprawę i zwiększyć zbiory roślin włóknistych i olejnych. Osiągnąć przełom w produkcji lnu i rzepaku oraz zapewnić poprawę jakości włókna lniowego. Rozszerzyć, zwłaszcza w PGR i spółdzielniach produkcyjnych, uprawę nowych odmian roślin olejnych, pomyślnie u nas zaaklimatyzowanych,

d) rozszerzyć uprawy i podnieść plony warzyw przede wszystkim w pobliżu wielkich miast i ośrodków przemysłowych i wypoczynkowych. Powiększyć znacznie produkcję warzyw wczesnych przez rozszerzenie gospodarki inspektowej i ciepłarnianej,

e) rozwinąć szeroką kampanię sadzenia drzew owocowych, zakładając nowe sady owocowe, znacznie poprawiając pielęgnację drzew i krzewów owocowych.

f) wypełnienia wszystkich tych zadań są niezbędne: — znaczna poprawa jakości uprawy ziemi i uprawianie metod siewu, sadzenia i sprzętu,

— lepsze wykorzystanie i szersze stosowanie nawozów naturalnych i sztucznych,

— zasadnicza poprawa pielęgnacji i ochrony roślin,

— usprawnienie gospodarki nasiennej,

— dalszy rozwój mechanizacji rolnictwa,

— zlikwidowanie do końca odłogów.

1. W celu zapewnienia poprawy jakości uprawy ziemi oraz usprawnienia metod siewu i sprzętu należy:

a) stosować w całym rolnictwie takie podstawowe zabiegi agrotechniczne w dziedzinie uprawy, jak wczesne podorywki, orka z przedplużem, głęboka orka przedzimowa na całym areale pod zasiewy jare,

b) stosować powszechnie siew rzędowy, oczyszczanie i zaprawianie ziarna siewnego, przestrzeganie, aby wysiew i sadzenie odbywały się w ilościach wskazanych przez naukę rolniczą, dla sadzenia ziemniaków dobrać materiał z najbardziej urodzajnych i najstawniej uprawianych odmianek pola,

c) rozpoczynać i kończyć prace uprawowe w terminach najbardziej właściwych, zalecanych przez naukę,

d) dokonywać — celem uniknięcia strat — sprzętu zbóż, ziemniaków i innych ziemniaków w możliwie najkrótszym czasie, przede wszystkim przez pełne wykorzystanie maszyn żniwnych, a zwłaszcza kombinów i snopowiązelek oraz konnych i ciągnikowych koparek do ziemniaków,

e) zapewnić przez odpowiedni instruktaż właściwe sterowanie zbóż, kopaczkami ziemniaków i innych okopowych, by w ten sposób uniknąć strat przy ich przechowywaniu,

f) stopniowo upowszechniać i wdrażać w produkcję rolniczą nowe, zalecane przez produkcyjną naukę zabiegi, jak siew ziarna wraz z granulowanym superfosfatem, siew krzyżowy zbóż, sadzenie ziemniaków systemem kwadratowo-gniazdowym itp.

2. W celu lepszego wykorzystania i szerszego stosowania nawozów naturalnych i sztucznych należy:

a) zapewnić lepsze przechowywanie i wykorzystywanie obornika oraz innych nawozów organicznych, rozszerzyć akcję zakładania nowych gnojowni w spółdzielniach produkcyjnych i gospodarstwach indywidualnych,

b) dążyć do coraz szerszego zakładania przy kompostowych oraz wykorzystywania torfu zarówno na ściółkę, jak i dla kompostowania,

c) szerzej stosować nawozy zielone, zwłaszcza na glebach lekkich,

d) upowszechnić wapnowanie zakwaszonych gleb oraz racjonalne nawożenie ich nawozami sztucznymi i organicznymi,

e) w latach 1954 i 1955 zwiększyć dostawy nawozów sztucznych dla rolnictwa i osiągnąć w roku 1955 wzrost wartości tych dostaw o około 38 proc. w stosunku do roku 1953, w tym — nawozów azotowych — o około 46

(Dalszy ciąg na stronie 3)

Uchwała II Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

„O zadaniach rozwoju rolnictwa w latach 1954 - 1955 i o zapewnieniu niezbędnych środków dla wzrostu produkcji rolnej“

(Dalszy ciąg ze strony 2)

proc. nawozów fosforowych — o 38 proc. Osiągnięć w roku 1955 produkcję około 120 tys. ton osiemnastoprocentowych nawozów fosforowych granulowanych, których działanie jest znacznie bardziej skuteczne. W produjących ulepszonej gospodarstwach rolnych stosować mieszanie nawozów fosforowych z obornikiem lub kompostem. Rozwijać produkcję mączki fosforowej na bazie krajowych złóż fosforytowych.

Ministerstwo Przemysłu Maszynowego powinno dla mechanizacji robót pracochłonnych przy stosowaniu nawozów naturalnych zwiększyć produkcję rozrząsaczy obornika, a dla usprawnienia stosowania nawozów sztucznych — rozpocząć produkcję siewników kombinowanych dla jednoczesnego wysiewu zbóż i nawozów.

Ministerstwo Rolnictwa powinno zapewnić rozszerzenie zakresu badań w celu określenia potrzeb nawozowych poszczególnych terenów kraju. W oparciu o sieć swych placówek i instruktorów winno ono wydać konkretne zalecenia agrotechniczne w sprawie techniki nawożenia oraz w sprawie upraw, pod które należy w pierwszej kolejności stosować wapnowanie gleby. Ministerstwo Rolnictwa winno systematycznie rozszerzać sieć chemicznych stacji rolniczych.

3. W celu polepszenia pielęgnacji roślin oraz zwiększenia ich ochrony należy:

a) zwrócić szczególną uwagę na dokonywanie takich zabiegów, jak bronowanie pszenicy wiosną, zasilenie pogłowia zbóż nawozami azotowymi, kilkakrotne redzenie ziemniaków, staranne opielanie, szczególnie roślin przemysłowych i warzyw,

b) wzmocnić walkę z zachwaszczeniem pól, które przyjęło znaczne rozmiary i powoduje wielkie straty; zwiększyć produkcję środków chemicznych do walki z chwastami,

c) dla mechanizacji pracochłonnych zabiegów przy pielęgnacji roślin znacznie zwiększyć produkcję opielaczy, oborników oraz narzędzi zawieszanych do upraw międzyrzędowych,

d) rozszerzyć i wzmocnić walkę ze szkodnikami roślin, rozbudować służbę ochrony roślin, nadać jej szersze uprawnienia i powziąć ją z przodownikami ochrony roślin w gromadach. Nadać walce ze szkodnikami charakter ogólnokrajowej mobilizacji, przy czym znacznie zwiększyć uzbrojenie w sprzęt i zaopatrzenie w środki do zwalczania szkodników. Zwiększyć poważnie produkcję środków ochrony roślin, zwłaszcza Azotolu — przy poprawie ich jakości,

e) w latach 1954—1955 znacznie zwiększyć, w szczególności w zakładach podległych Ministerstwu Przemysłu Drobno- i Rzemiosła, produkcję opielaczy lekkich — do około 35 tys. sztuk w 1955 roku i opryskiwaczy lekkich do około 35 tys. sztuk w 1955 roku, przyspieszyć uruchomienie seryjnej produkcji opryskiwaczy i opielaczy ciężkich, uruchomić w zakładach podległych Ministerstwu Przemysłu Maszynowego produkcję opielaczy i opryskiwaczy zawieszanych.

4. W celu usprawnienia gospodarki nasiennej i zapewnienia zaopatrzenia całego rolnictwa w nasiona kwalifikowane należy:

a) rozbudować organizację nasennictwa, rozwinąć sieć stacji selekcyjnych gospodarstw nasennych i reprodukcyjnych, stacji oceny odmian i oceny nasion,

b) rozwijać kontraktację nasenną, zakładać pola nasienne w spółdzielniach produkcyjnych, organizować bloki nasienne w gospodarstwach indywidualnych. Zaliczać do nasion kwalifikowanych od gospodarstw indywidualnych i od spółdzielni produkcyjnych na poczet dostaw obowiązkowych na bardziej korzystnych warunkach. Zwiększyć ilość punktów oczyszczania nasion przy gminnych spółdzielniach i GOM,

c) rozwijać w Instytutach i stacjach selekcyjnych hodowle nowych urodzajnych odmian zbóż i plennych, odpornych na choroby i szkodniki szadziaków, a także wyprodukować w możliwie krótkim czasie odpowiednią ilość elit i superelit roślin włóknistych, oleistych, motylkowych i warzyw,

d) dla zabezpieczenia na wypadek nieurodzaju przystąpić w 1954 roku do tworzenia Państwowej Rezerwy Nasiennej.

Ministerstwo Rolnictwa winno opracować projekt ustawy nasiennej, regulującej między innymi zasady prowadzenia państwowego rejestru odmian i zabezpieczenie praw autorskich hodowców nasion.

5. W celu zapewnienia dalszej mechanizacji produkcji roślin uprawnych należy:

a) zwiększyć zaopatrzenie rolnictwa w maszyny i narzędzia rolnicze.

W roku 1955 produkcja maszyn i narzędzi dla rolnictwa winna wzrosnąć przeszło dwukrotnie w porównaniu z 1953 rokiem. Dostawy siewników winny wzrosnąć o około 50 proc., sadzarek do ziemniaków dwu i półkrotnie, koparek do ziemniaków przeszło dwu i półkrotnie, wyorywaczy do buraków przeszło czterokrotnie.

b) znacznie zwiększyć stopień wykorzystania ciągników i maszyn rolniczych i szerzej stosować system agregowania maszyn w PGR i POM,

c) zwrócić szczególną uwagę na mechanizację upraw międzyrzędowych i w tym celu znacznie zwiększyć zaopatrzenie w narzędzia zawieszane do upraw międzyrzędowych,

d) uruchomić produkcję wysokowydajnych maszyn dla sprzętu zbóż oraz dla mechanizacji upraw i sprzętu okopowych i roślin przemysłowych.

W szczególności podjąć w Ministerstwie Przemysłu Maszynowego produkcję kombinów zbożowych, sadzarek do kwadratowo-gniazdowego sadzenia ziemniaków, przygotować uruchomienie produkcji kombinów ziemniaczanych,

e) przystąpić do produkcji nowych, bardziej ekonomicznych typów traktorów,

f) zapewnić szybkie opracowanie konstrukcji nowych i wydajniejszych maszyn i urządzeń dla dalszej mechanizacji robót polowych oraz w tym celu rozbudować biura konstrukcyjne maszyn rolniczych,

g) osiągnąć znaczną poprawę jakości maszyn i narzędzi rolniczych produkowanych w zakładach Ministerstwa Przemysłu Maszynowego i Ministerstwa Przemysłu Drobno- i Rzemiosła,

h) zwiększyć zaopatrzenie w części zamienne do traktorów i maszyn rolniczych oraz usprawnić dystrybucję części maszyn.

6. W celu wykorzystania wszystkich możliwości rozszerzenia powierzchni zasiewów i pełniejszego wykorzystania gruntów ornych należy:

a) do końca 1955 roku zapewnić pełne wykorzystanie wszystkich gruntów uprawnych,

b) podjąć prace nad kompleksowym zagospodarowaniem terenów rządziej zaludnionych i pozabawionych odpowiednich budynków mieszkalnych i zabudowań gospodarczych.

Ministerstwo Rolnictwa łącznie z Ministerstwem Państwowych Gospodarstw Rolnych winno zapewnić pełniejszego zagospodarowania wschodnich obszarów województw lubelskiego i rzeszowskiego, stwarzając odpowiednie warunki dla osadników — chłopów i robotników rolnych,

c) znacznie wzmocnić kampanie osiedleńcze na poszczególnych terenach Ziemi Odzyskanych. W okęgach rolniczych, gdzie istnieje jeszcze na wsi pewne nadwyżki siły roboczej, wzmocnić akcję propagandową i organizacyjną dla znacznego rozszerzenia osadnictwa.

II.

Zadania w dziedzinie wzrostu hodowli i rozwoju bazy paszowej

W naszym rolnictwie istnieją poważne rezerwy dla szybkiego wzrostu produkcji pasz i podniesienia ilości i jakości pogłowia.

Rezerwy te były jednak dotąd niedostatecznie wykorzystywane.

Stan ten wpłynął niekorzystnie na rozwój hodowli w okresie ostatnich lat, zwłaszcza na hodowlę bydła rogatego.

Od 1949 roku pogłowia bydła wzrosło o około 4 proc.

Mimo zwiększenia mleczności krów w stosunku do okresu przedwojennego, pozostaje ona jeszcze na stosunkowo niskim poziomie.

Srednia waga bydła przekroczyła dość znacznie poziom przedwojenny, wzrost ten jest jednak jeszcze niedostateczny.

Pogłowia trzody chlewnej, mimo znacznego wzrostu w stosunku do roku 1949 i przekroczenia o około 50 proc. ilości świń przypadającej na 100 ha ziemi ornej w Polsce przed wojną — wykazuje w poszczególnych okresach duże wahania.

Przy poważnych osiągnięciach w zakresie pogłowia owiec, które zwiększyło się o 71 proc. w porównaniu z rokiem 1949, wydajność wełny z owcy wzrosła bardzo nieznacznie, a także jakość jej nie uległa istotnej poprawie.

Zasadniczą przyczyną niedostatecznego wzrostu hodowli i niskiej jeszcze produktywności zwierząt jest słaby rozwój bazy paszowej, wynikający zarówno z niedostatecznej produkcji zbóż i ziemniaków, jak i niskiej wydajności jarek i pastwisk. Również zbiory roślin pastewnych, a w tej liczbie upraw poplonowych, m. m. pewnego wzrostu są wysoko niedostateczne. Ponadto występują poważne straty w zbiorach siana, ziemniaków, zielonki z powodu ich nieterminalnego sprętu, niewłaściwego przechowywania i nieracjonalnego skarmiania.

Na stan produkcji zwierzęcej ujemnie wpływa również niski jeszcze poziom obsługi zootechnicznej.

Hodowla zarodowa jest jeszcze słabo rozwinięta, niedostateczna jest ilość punktów kopulacyjnych i jakość rozplodników na tych punktach. Mimo poważnych osiągnięć w dziedzinie profilaktyki i leczenia weterynaryjnego, poziom ich nie zapewnia w pełni skutecznej walki z chorobami zakaźnymi. Poważne szkody przynosiła często występująca jadłowroć jądrowa, a także choroby młodzieży i duża ilość padnięć, zwłaszcza prosiąt.

Na podstawie oceny stanu hodowli i możliwości jej rozwoju należy ustalić na lata 1954—1955 następujące zadania:

a) zwrócić szczególną uwagę na szybsze podnoszenie pogłowia bydła rogatego, uzyskanie większej mleczności krów, zwiększenie przeciętnej wagi i poprawę jakości bydła rzeźnego.

Podnieść stan pogłowia bydła do 7,9—8,1 mln. sztuk, tj. o 7—10 proc. w porównaniu z rokiem 1953 i osiągnąć w roku 1955 przeciętnie w kraju co najmniej 26 krów na 100 ha użytków rolnych.

b) osiągnąć zwiększenie pogłowia trzody chlewnej do 10,8—11,1 mln. sztuk, tj. o 10—15 proc. w porównaniu z rokiem 1953, zapewniając jednocześnie właściwy udział ilości młodych w całości pogłowia,

c) zapewnić dalsze wysokie tempo przyrostu pogłowia owiec, rozszerzając ich hodowlę na terenach, w których hodowla ta jest słabo rozwinięta. Pogłowia owiec winno wzrosnąć w roku 1955 do 4,2—4,3 mln. sztuk, tj. o około 25 proc. w porównaniu z rokiem 1953. Jednocześnie należy zapewnić poprawę wydajności i jakości wełny.

Dla osiągnięcia zamierzonego wzrostu pogłowia zwierząt i podniesienia ich produktywności niezbędne są:

— znaczny rozwój bazy paszowej oraz zasadnicze polepszenie wykorzystania paszy,

— usprawnienie gospodarki zarodowej,

— poprawa obsługi zootechnicznej,

— poprawa ochrony weterynaryjnej zwierząt,

— zwiększenie budownictwa pomieszczeń gospodarskich,

— postęp w mechanizacji prac hodowlanych.

1. W celu zapewnienia odpowiedniej ilości pasz dla potrzeb hodowli należy:

a) zapewnić osiągnięcie wzrostu wydajności jarek i pastwisk. W tym celu niezbędne jest przede wszystkim znaczne rozszerzenie prac melioracyjnych.

Nakłady inwestycyjne na melioracje wzrosną w roku 1955 o 75 proc. w porównaniu z rokiem 1953. Zasięg prac melioracyjnych winien być znacznie zwiększony przez szeroki rozwój lokalnych prac melioracyjnych podejmowanych przez zainteresowanych chłopów w gromadach i gminach, przy zapewnieniu odpowiedniej pomocy ze strony służby wodno-melioracyjnej.

Dla uniknięcia poważnych strat w zbiorach i uzyskania paszy zawierającej większą ilość białka niezbędne jest ulepszenie wczesnego koszenia traw i suszenia siana na kosiach lub innych urządzeniach.

W sektorze socjalistycznym i w gospodarce indywidualnej zapewnić należy szersze podjęcie zabiegów pielęgnacyjnych w gospodarce łkowej, stosowanie nawożenia jarek, zwiększenie produkcji cennych nasion traw wieloletnich, wapnowanie jarek zakwaszonych. W PGR i w spółdzielniach produkcyjnych można osiągnąć poważne zwiększenie wykorzystania pastwisk przez stosowanie systemu wypasu kwatrowego.

Niezbędne jest podjęcie środków dla lepszego zagospodarowania terenów łkowych w województwach zielonogórskim i szczecińskim. Wymaga to wzmocnienia mechanizacji prac łkowo-melioracyjnych w PGR i spółdzielniach produkcyjnych na tych terenach oraz usprawnienia organizacji grup koszących.

Zadaniem Ministerstwa Przemysłu Maszynowego, Ministerstwa Przemysłu Drobno- i Rzemiosła oraz Ministerstwa Rolnictwa jest zwiększenie produkcji i uruchomienie nowych typów maszyn i urządzeń dla mechanizacji upraw jarek i robót melioracyjnych,

b) zwiększać stopniowo obszar upraw pastewnych i podnieść ich plony oraz rozszerzyć powierzchnię zasiewu poplonów o 250 tys. ha w ciągu najbliższych dwóch lat.

Zwiększyć produkcję wysokowartościowych pasz białkowych przez rozszerzenie uprawy łubinu i wyki ozimej. Rozszerzyć uprawę końskiego zębu, słonecznika pastewnego i innych roślin nadających się do kiszenia.

c) upowszechnić zakładanie siosłów i zakiszenie pasz w celu zapewnienia odpowiedniej i obfitej paszy dla bydła i trzody chlewnej na okres zimowy.

Państwowa służba rolna winna w oparciu o aktywny społeczny w gromadach zapewnić szeroką popularyzację zakładania siosłów, rozszerzenia zasiewów poplonów dla zwiększenia masy siosłowej, wykorzystania ubocznych produktów roślinnych, a zwłaszcza liści buraczanych dla zwiększenia zasobów pasz.

W ciągu lat 1954—1955 należy dążyć do osiągnięcia produkcji 1—2 ton kiszonek rocznie na krowę.

d) zwiększyć produkcję pasz treściwych i mieszanek paszowych, zwłaszcza w zakładach Ministerstwa Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Ministerstwa Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego oraz Ministerstwa Skupu.

2. W celu upowszechnienia racjonalnych metod żywienia zwierząt należy zobowiązać Ministerstwo Rolnictwa do znacznego rozszerzenia poradnictwa żywieniowego. Odpowiednie instytuty i placówki naukowe winny przeprowadzać nowe normy żywienia zwierząt z uwzględnieniem terenowych warunków paszowych.

3. Dla usprawnienia gospodarki zarodowej i znacznego rozszerzenia hodowli zarodowej należy:

a) osiągnąć w ciągu kilku lat ulepszenie rasowych właściwości zwierząt hodowlanych i uzyskać dzięki temu wyższą mleczność krów, szybszy przyrost wagi, zwiększoną płodność zwierząt.

Wymaga to znacznego rozszerzenia sieci gospodarstw zarodowych w Państwowych Gospodarstwach Rolnych i ferm hodowli zarodowej w spółdzielniach produkcyjnych. Niezbędne jest również rozwinięcie hodowli zarodowej w gospodarstwach indywidualnych w oparciu o bardziej korzy-

stne warunki kontraktacji przychowka i zwiększoną pomoc dla hodowców sztuk zarodowych, zwłaszcza dla właścicieli rozplodników.

Niezbędne jest zwrócenie uwagi na podniesienie jakości pogłowia koni, a szczególnie na hodowlę koni roboczych wysokiej jakości,

b) sieć stacji kopulacyjnych z uwzględnieniem potrzeb gospodarstw indywidualnych winna być znacznie rozbudowana.

W roku 1955 należy osiągnąć stan uznanych rozplodników: buhajów 62 tys. sztuk, ogierów 8 tys. sztuk, knurów około 33 tys. sztuk, tryków około 45 tys. sztuk. Rozszerzyć także sieć stacji sztucznego unasienniania.

4. Dla rozszerzenia i usprawnienia ochrony weterynaryjnej należy:

a) znacznie wzmocnić działalność służby weterynaryjnej i szeroko prowadzić akcję profilaktyczną,

b) znacznie rozbudować sieć lecznic, przychodni i punktów weterynaryjnych,

c) zwiększyć produkcję szczepionek i surowic niezbędnych do rozszerzenia szczepień ochronnych, szczególnie przeciwko pomorowi i różcy,

d) wzmocnić walkę z jadłowrocią krów i wprowadzić bezpłatne jej leczenie przez państwową służbę weterynaryjną.

5. Dla uzyskania postępu w mechanizacji prac hodowlanych w spółdzielniach i Państwowych Gospodarstwach Rolnych niezbędne jest podjęcie szeregu środków technicznych i organizacyjnych.

Ministerstwo Przemysłu Maszynowego i Ministerstwo Przemysłu Drobno- i Rzemiosła winno rozszerzyć produkcję maszyn z napędem mechanicznym do przygotowywania pasz, samoczynnych poideł, prostych urządzeń transportowych dla obór i chlewni itd. oraz podjąć produkcję elektrycznych dojarek.

III.

O środkach pomocy dla rozwoju produkcji w gospodarstwach indywidualnych

Przed indywidualnymi gospodarstwami chłopskimi stają poważne zadania szybkiego rozwoju ich produkcji rolnej i hodowlanej. W gospodarstwach tych istnieją jeszcze poważne rezerwy produkcyjne. Wykorzystanie tych rezerw przez chłopów pracujących przyniesie gospodarce narodowej wzrost produkcji rolnej, a właścicielom tych gospodarstw zapewni wzrost dochodów.

Dla osiągnięcia wzrostu produkcji rolnej niezbędne jest stosowanie środków zmierzających do silniejszego zainteresowania materialnego chłopów pracujących we wzroście produkcji towarowej oraz wzmocnienie pomocy produkcyjnej, kredytowej, agrotechnicznej i zootechnicznej dla gospodarstw małych i średnich.

W tym celu należy:

— ustalić w latach następnych dostawy obowiązkowe na nie zwiększającym się poziomie,

— rozszerzyć kontraktację na dogodnych dla chłopów warunkach,

— rozszerzyć system ulg podatkowych i pomoc kredytową dla gospodarstw małych i średnich chłopów,

— zwiększyć zaopatrzenie wsi w materiały budowlane, przede wszystkim dla budownictwa pomieszczeń gospodarczych,

— polepszyć obsługę gospodarstw chłopów małych i średnich przez GOM i POM,

— zwiększyć sprzedaż gospodarstwom indywidualnym maszyn rolniczych, nawozów sztucznych i innych środków produkcji,

— usprawnić handel wiejski, zwiększyć zaopatrzenie wsi w artykuły konsumpcyjne, rozszerzyć sieć punktów skupu artykułów rolniczych i sieć punktów usługowych dla wsi,

— uporządkować sprawy prawne dotyczące chłopskiej własności ziemi.

1. W dziedzinie dostaw obowiązkowych należy:

a) ustalić od roku 1954 wymiar ogólny dostaw obowiązkowych na poziomie nie wyższym niż w roku 1953, co przy wzroście produkcji rolnej zapewni, że z roku na rok dochody wsi będą rosły, bowiem przy pełnym wykonaniu dostaw obowiązkowych będzie rosła sprzedaż zboża, ziemniaków, mleka i żywności po wyższych cenach na warunkach kontraktacyjnych bądź na warunkach wolnego rynku.

Obowiązkowe dostawy obejmują obecnie i obejmować będą w latach następnych zboża, ziemniaki, mleko, żywność trzody chlewnej i bydła. Pozostałe działy produkcji rolnej nie będą w okresie lat następnych obciążone obowiązkowymi dostawami. Dotyczy to upraw przemysłowych, warzyw i owoców, wełny, siana i upraw pastewnych, drobiu, jaj, roślin strączkowych jadalnych, gryki itd.

b) utrzymać wprowadzone w roku 1954 następujące zmiany w systemie ulg i zamienników:

— zwolnienie indywidualnych gospodarstw małych o powierzchni nie większej niż 1 ha z użytków rolnych począwszy od 1 stycznia 1954 r. od obowiązkowych dostaw żywności i mleka,

— zwolnienie gospodarstw, które przejmują do zagospodarowania odłogi i inne nie zagospodarowane użytki rolne od obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych i mleka przywożących z tych gruntów na okres 3 pierwszych lat ich użytkowania,

— przyznawanie gospodarstwom do 5 ha prawa na wykonanie 30 proc. obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych — do wolnym rodzajem zwierząt rzeźnych albo zwierzętami hodowlanymi lub wełną owczą,

— gospodarstwa do 3 ha oraz gospodarstwa specjalizujące się w poszczególnych gałęziach hodowli i produkcji rolnej winny otrzymać w latach następnych możliwość zastąpienia w określonych granicach dostaw zboża dostawami żywności, mleka, ziemniaków lub innych ziemiopłodów.

Utrzymanie na następne lata obowiązkowych dostaw na tym samym ogólnym poziomie i rozszerzenie systemu ulg i zamienników w obowiązkowych dostawach stwarza jeszcze bardziej sprzyjające warunki, by gospodarstwa chłopskie wykonywały obowiązkowe dostawy w pełni, terminowo i sprawnie.

2. W dziedzinie kontraktacji jako najdogodniejszej dla chłopów formy zbytu ich produktów należy:

a) rozwijać kontraktację trzody chlewnej mięsno-słoninową, wej, zwiększyć kontraktację prosiąt i warchlaków oraz zwiększyć kontraktację młodego bydła rzeźnego,

b) dla stworzenia możliwości zakupu bydła przez gospodarstwa małe i średnie należy rozszerzyć kontraktację cielczek użytkowych, pochodzących od krów o spraw-

dzoną wysokiej użyteczności, obejmującą 75 tys. cielczek w roku 1954 i 100 tys. cielczek w roku 1955.

3. W dziedzinie podatków należy:

a) zmniejszyć poczynając od roku 1954 progresję podatkową dla gospodarstw chłopskich na niektórych słabszych zagospodarowanych terenach,

b) wprowadzić indywidualne ulgi podatkowe dla gospodarstw, których stan zagospodarowania jest szczególnie słaby i które zobowiązały się do osiągnięcia w określonym terminie właściwego stanu zagospodarowania.

4. W celu rozszerzenia pomocy kredytowej dla gospodarstw małych i średnich należy:

a) zabezpieczyć udzielanie kredytów na zakup krów i jałówek przede wszystkim gospodarstwom nie posiadającym krów,

b) zapewnić gospodarstwom małym i średnim kredyty dla budowy pomieszczeń dla inwentarza, przy czym uprzywilejować należy gospodarstwa prowadzące hodowlę zarodową oraz podejmujące się wychowu na podział kontraktacji,

c) zwiększyć kredyty na rozwój upraw specjalnych, zakup nawozów itp.,

d) zwiększyć znacznie bankowe kredyty inwestycyjne dla gospodarstw małych i średnich rolników, usprawnić pracę Narodowego Banku Polskiego i gminnych kas spółdzielczych w zakresie kredytowania wsi.

5. Dla umożliwienia gospodarstwom indywidualnym podejmowania w szerszym zakresie remontów zabudowań należy obok pomocy kredytowej zwiększyć w roku 1955 sprzedaż rynkową materiałów budowlanych dla wsi o 55—65 proc. w porównaniu z rokiem 1953.

Należy rozwinąć szeroko produkcję materiałów budowlanych na potrzeby wsi przez przemysł terenowy, uruchomić nieczynne w chwili obecnej małe cegielnie, betoniarnie itd.

6. W celu jak najlepszego wykorzystania gruntów do pomocy chłopom małym i średnim rolnikom, którzy o to się zwrócą, w scaleniu gruntów położonych w nadmiernej szachownicy.

7. Rozszerzyć pomoc dla GOM, które są ważnym czynnikiem mechanizacji pracy w indywidualnych gospodarstwach chłopskich i ograniczania wyzysku kulackiego. W tym celu należy:

a) zwiększyć ilość Gminnych Ośrodków Maszynowych, zwłaszcza na terenie województw centralnych i wschodnich,

b) zwiększyć zaopatrzenie GOM w maszyny rolnicze, zwłaszcza w siewniki zbożowe, maszyny żniwne, kosiarki, kosiarki i agregaty omlotowe, lekką aparaturę do ochrony roślin oraz zorganizować przy GOM punkty czyszczenia nasion,

c) zwrócić szczególną uwagę na rozbudowę kuźni i warsztatów pomocniczych GOM i zapewnić ich właściwe wyposażenie,

d) rozszerzyć zakres pomocy sąsiedzkiej i powziąć ją z pracą GOM, by umożliwić korzystanie z maszyn GOM chłopom małym i średnim rolnikom nie posiadającym koni,

e) obniżyć opłaty pobierane przez GOM, by bardziej udostępnić chłopom małym i średnim rolnikom korzystanie z ich usług,

f) zapewnić stałą kontrolę terenowych rad narodowych nad pracą GOM,

g) stworzyć przy GOM społeczne komitety, które będą czuwały nad właściwym przydziałem i wykorzystaniem sprzętu.

8. W celu okazania pomocy indywidualnym gospodarującym chłopom małym i średnim rolnikom w uprawie pól, w zasiewach i sprężeniu zboża, POM winny organizować odpowiednie бригады traktorowe. Jednocześnie POM winny organizować grupy sąsiedzkiej uprawy, które korzystać będą z ich usług na warunkach ulgowych oraz innych ulg przewidzianych dla uczestników tych grup. POM winny również znacznie zwiększyć opiekę oraz pomoc techniczną i zaopatrzeniową dla GOM.

9. Dla polepszenia zaopatrzenia gospodarstw indywidualnych w środki produkcji, należy:

a) zwiększyć zaopatrzenie gospodarstw indywidualnych oraz GOM w maszyny i narzędzia rolnicze, w szczególności: w siewniki — z 6,5 tys. sztuk w 1953 roku do 13 tys. sztuk w 1955 roku, w kosiarki — z 8 tys. sztuk do 18 tys. sztuk, w parniki — z 38 tys. sztuk do 75 tys. sztuk, w obyp-

(Dalszy ciąg na stronie 4)

Uchwała II Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

„O zadaniach rozwoju rolnictwa w latach 1954 - 1955 i o zapewnieniu niezbędnych środków dla wzrostu produkcji rolnej“

(Dalszy ciąg ze strony 3)

niki — z 26 tys. sztuk do 74 tys. sztuk, w opielacze konne — z 8 tys. sztuk do 23 tys. sztuk, w kultywatory — z 17 tys. sztuk do 20 tys. sztuk.

Ministerstwa: Przemysłu Maszynowego, Hutnictwa, Przemysłu Drobno i Rzemiosła zabezpiecza uruchomienie ponadto dodatkowej produkcji narzędzi rolniczych i części zamiennej w zakładach o innym kierunku produkcyjnym, b) zwiększyć sprzedaż gospodarstwom indywidualnym nawozów sztucznych w roku 1955 w stosunku do roku 1953 o około 40 proc.,

c) zwiększyć poważnie zaopatrzenie gospodarstw indywidualnych w gwoździe, bednarkę, obręczówkę, konwie, uprzęż, rzemień, drewno opałowe, łopaty, szpadle, łańcuchy itp.,

d) znacznie usprawnić zaopatrzenie istniejących kuźni w paliwo i żelazo oraz powiększyć w możliwie krótkim czasie siłę kuźni, udzielając w tym celu pomocy zarówno spółdzielniom pracy, jak i indywidualnym rzemieślnikom,

e) wykorzystywać wszystkie możliwości znacznego poprawienia i usprawnienia zaopatrzenia wsi przez rozwój produkcji państwowego i spółdzielczego przemysłu terenowego oraz prywatnego rzemiosła, w szczególności — produkcji narzędzi i materiałów niezbędnych w gospodarstwie wiejskim dla celów produkcyjnych i gospodarstwa domowego, a zwłaszcza wózów, części do wózów, kół, uprzęży, grabi, różnych wyrobów z drewna, naczyń glinianych, powozów itp.,

10. Dla usprawnienia handlu na wsi i polepszenia zaopatrzenia wsi w artykuły konsumpcyjne należy:

a) powołać zwiększyć przydziały dla wsi artykułów konsumpcyjnych, uwzględniając w asortymencie potrzeby wsi i zmiany zapotrzebowania związane ze wzrostem stopy życiowej i wymaganiami konsumenta wiejskiego, w szczególności znacznie zwiększyć zaopatrzenie wsi w naczynia emaliowane i ocykowane oraz zwiększyć szczególnie uwagę na jakość dostarczanych towarów,

b) celem zapobieżenia nadużyciom i kumoterstwu rozszerzyć i wzmocnić społeczną kontrolę przy wszystkich

placówkach gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”,

c) szczególną uwagę zwrócić na właściwą organizację punktów skupu, zwłaszcza punktów skupu mleka i żywności, usprawnić inspekcję mleczarską w celu wzmocnienia walki z nadużyciami przy skupie mleka,

d) w roku 1954 przystąpić w szybkim tempie do rozbudowy sieci zakładów usługowych dla wsi i do zwiększenia działalności zakładów już istniejących. Liczba punktów usługowych — spółdzielczych i rzemieślniczych, obsługujących wsi, winna wzrosnąć z około 40 tys. w roku 1953 do około 60 tys. w roku 1955.

11. W celu uporządkowania spraw prawnych, dotyczących chłopskiej własności ziemnej należy:

a) przyspieszyć wydanie dokumentów potwierdzających własność nabywców gruntów z tytułu reformy rolnej i osadnictwa,

b) uwzględnić dzierżawców gruntów Państwowego Funduszu Ziemi. Na życzenie zainteresowanych uznać za zakończone rozrachunki Funduszu Ziemi z repatriantami za Buga i traktować gospodarke im przydzieloną jako ekwiwalent posiadanych przez nich poprzednio gospodarstw,

c) załatwić formalności związane z własnością nabywców gruntów z parcelacji przedwojennej oraz z własnością chłopów pracujących, którzy nabywali grunty przed wejściem w życie ustawy o reformie rolnej i zwolnić ich z opłaty podatku od nabycia praw majątkowych, a dokonane z tego tytułu wpłaty — zaliczyć na poczet podatku gruntowego,

d) uznać za zakończone weryfikacje nadeń oraz uchylić niewykonane orzeczenia weryfikacyjne władz z wyjątkiem wypadków nadużyć dochodzonych w trybie administracyjnym,

e) zwrócić uwagę na ścisłe przestrzeganie praworządności w dziedzinie chłopskiej własności ziemnej, w szczególności na przestrzeganie przepisów, dotyczących wymiaru gruntów przy tworzeniu spółdzielni produkcyjnych.

12. Należy zobowiązać Ministerstwa: Rolnictwa, Skupu i Finansów, by opracowały i przedstawiły Prezydium Rady projektu odpowiednich ustaw i rozporządzeń dla wcielenia w życie przedstawionych wyżej środków.

IV.

Zadania w dziedzinie dalszego rozwoju i umocnienia spółdzielni produkcyjnych

Słuszną linią partii, zmierzającą do rozwijania zespołowej form gospodarki w rolnictwie, doprowadzając już do stworzenia poważnej liczby spółdzielni produkcyjnych, które mimo krótkiego okresu istnienia wykazały w praktyce wyższość rolnictwa socjalistycznej w rolnictwie nad gospodarką indywidualną.

Między ruch spółdzielczości produkcyjnej w Polsce ma już za sobą poważne osiągnięcia. Spółdzielnie produkcyjne uzyskały plony zbóż przeciętnie o 18 proc. wyższe niż w gospodarce indywidualnej i znacznie rozwinięły hodowlę bydła, trzody chlewnej i owiec. W spółdzielniach, gospodarstwach dużej niż rok, obsada trzody chlewnej na 100 ha ziemi ornej, licząc łącznie z gospodarką przyzagrodową, jest już w szeregu województw większa niż w gospodarstwach indywidualnych.

Towarowość produkcji w spółdzielniach jest znacznie wyższa niż w gospodarstwach indywidualnych.

Szeroka pomoc w dziedzinie mechanizacji, udzielana spółdzielniom przez państwo ludowe, powoduje, że praca w spółdzielniach stała się wydajniejsza i lżejsza niż w drobnej gospodarce chłopskiej.

Chłopi-spółdzielcy osiągają zazwyczaj już w pierwszym roku wyższe dochody niż w okresie, gdy gospodarowali indywidualnie. Jednocześnie korzystają oni w szerokim i rosnącym stopniu z urządzeń kulturalnych i społecznych.

Spółdzielczość produkcyjna stała się już poważnym czynnikiem w życiu wsi polskiej, oddziałującym na miliony chłopów pracujących — niespółdzielców. W spółdzielniach produkcyjnych wyrosło wielu producentów ludzi nowej wsi polskiej — mistrzów urodzaju i hodowli. Dobre gospodarujące spółdzielnie swą pracą i wynikami zachęcają coraz większą liczbę chłopów małych i średniolich do zespołowych form gospodarowania.

Przy niewątpliwych osiągnięciach młodego ruchu spółdzielczości produkcyjnej posiada on jeszcze szereg braków i niedociągnięć.

Ruch spółdzielczości produkcyjnej na terenach województw centralnych i wschodnich rozwija się powoli i pozostaje wyraźnie w tyle za innymi częściami kraju.

Istnieją jeszcze na terenie całego kraju spółdzielnie, które — wskutek odgraniczenia się od sąsiadujących z nimi małych i średniolich chłopów i zasklepiania się we własnym, szczupłym gronie — nie zdobywały nowych członków i gospodarują na małych obszarach ziemi. Nie pozwala im to na osiągnięcie wszystkich korzyści, które zapewnia gospodarka zespołowa.

Obok wielu producentów spółdzielni produkcyjnych, które wyróżniają się dobrą organizacją pracy, osiągającą piękne wyniki w produkcji roślinnej i hodowlanej, zapewniającą swym członkom wysoką wartość godności obrachunkowej — istnieją jeszcze spółdzielnie, gospodarujące nieprawidłowo i nie osiągające należytych wyników.

Należy podkreślić niedostateczny jeszcze rozwój hodowli bydła rогatego, uprawy okopowych, zwłaszcza ziemniaków, oraz brak należytej troski o rozszerzenie upraw roślin pastewnych i wykorzystanie łąk i pastwisk.

Z oceny dotychczasowego rozwoju ruchu spółdzielczości produkcyjnej wynikają następujące podstawowe zadania:

— Dalsze organizacyjno-ekonomiczne umocnienie spółdzielni produkcyjnych, tak aby stały się one przykładem i wzorem dla chłopów pracujących, by oddziaływały na nich i przekonywały ich o wyższości gospodarki zespołowej,

— zapewnienie dalszego nieustannego rozwoju spółdzielczości produkcyjnej na terenie całego kraju, na gruncie pełnej dobrobytu i w oparciu o rosnącą pomoc państwa ludowego,

— Wzrost ekonomiczno-organizacyjnego umocnienia spółdzielni produkcyjnych jest wszechstronny rozwój ich produkcji, pełne wykorzystanie pomocy technicznej POM, stosowanie przodujących zagadnień agrotechnicznych i zootechnicznych, wzmocnienie podstaw finansowych gospodarki spółdzielczej, racjonalna organizacja pracy, rozwijanie inicjatywy i aktywności chłopów — spółdzielców, pełne przestrzeganie zasad statutu i samorządu spółdzielczego.

1. Dla osiągnięcia wszechstronnego rozwoju produkcji rolnej w spółdzielniach produkcyjnych należy:

a) wzmocnić walkę o wzrost plonów zbóż jako podstawy rozwoju całej produkcji rolnej w spółdzielniach produkcyjnych,

b) zapewnić znacznie szybszy rozwój hodowli, zwłaszcza bydła rогatego, zapewnić odpowiednią dla tej hodowli bazę paszową. W tym celu:

— okazywać pomoc spółdzielniom produkcyjnym w szybkiej budowie, już w pierwszym roku ich działalności, pomieszczeń gospodarczych, zwłaszcza obór i chlewni,

— udzielać pomocy spółdzielniom produkcyjnym w nabywaniu materiału hodowlanego dla gospodarki zespołowej,

— zapewnić bezpłatną pomoc weterynaryjną w leczeniu inwentarza stanowiącego własność zespołową,

— okazywać członkom spółdzielni nie posiadającym krów na działkach przyzagrodowych pomoc w nabywaniu krów lub jałówek,

— umożliwić spółdzielniom produkcyjnym, w drodze pomocy kredytowej państwa, zakup bydła stanowiącego wkład inwentarzowy nowopowstających członków z wypłatą należności już w pierwszym roku ich przystąpienia do spółdzielni,

— zwiększać produkcję pasz, upraw roślin pastewnych, zwłaszcza motykowych i znacznie podnieść wydajność łąk i pastwisk,

— zakładać silosy w każdej spółdzielni produkcyjnej,

c) zwrócić szczególną uwagę na podniesienie plonów i rozszerzenie upraw ziemniaków i roślin przemysłowych oraz na rozwój warzywnictwa i sadownictwa, zwłaszcza w rejonach ośrodków miejskich i wczasowych,

d) rozwijać w przodujących spółdzielniach produkcję nasion kwalifikowanych i hodowlę bydła zarodowego. Zakładać we wszystkich spółdzielniach produkcyjnych pola nasienne, w celu umożliwienia pokrycia potrzeb własnych spółdzielni i zaopatrywania indywidualnych gospodarstw chłopskich w ziarno siewne na zasadach wymiaru. Spółdzielniom, obejmującym obszar ponad 500 ha, produkującym nasiona kwalifikowane lub hodującym bydło zarodowe, należy przydzielać agronomów lub zootechników, opłacanych z budżetu państwa,

e) zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie w spółdzielniach produkcyjnych prawidłowego znanowania upraw. W spółdzielniach, gospodarujących na większych obszarach, wprowadzać przy pomocy rolniczych instytucji badawczych i służby agronomicznej Ministerstwa Rolnictwa urządzenia rolne i planowe plodowozny oraz przystąpić do opracowania perspektywicznych planów wszechstronnego ich rozwoju. Spółdzielniom tym należy zapewnić szczególną pomoc w zakresie kadr fachowych, mechanizacji upraw i hodowli oraz stosowania nowoczesnej agrotechniki,

f) rozszerzyć działalność spółdzielni produkcyjnych w dziedzinie likwidacji odłogów w oparciu o uchwały Rady przewidujące ulgi spółdzielniom likwidującym odłogi.

2. Dla organizacyjno-ekonomicznego umocnienia gospodarki spółdzielczej należy:

a) ściśle przestrzegać zasady materialnego zainteresowania członków spółdzielni w podnoszeniu wydajności pracy i osiąganiu wyższych wyników produkcyjnych. Wymaga to przede wszystkim powszechnego wprowadzenia norm dla każdego rodzaju roboty i ścisłego przestrzegania zasady opłaty według ilości i jakości wykonywanej pracy,

b) zapewnić wzrost kwalifikacji zawodowych i politycznych kierowniczej kadry spółdzielni produkcyjnych, rozbudować system kursów i szkół dla tej kadry oraz rozszerzyć masowe szkolenie członków spółdzielni produkcyjnych w ramach upowszechnienia wiedzy rolniczej,

c) zapewnić należytą organizację pracy zespołowej w uprawie i hodowli. W tym celu należy w większych spółdzielniach tworzyć oddzielne brygady polowe i hodowlane, a w mniejszych spółdzielniach, w których nie jest celowe tworzenie odrębnych brygad hodowlanych, zapewnić powołanie wewnętrznych brygad mieszanej — specjalnej grupy hodowlanej. Wskazane jest także tworzenie wewnętrznych brygad polowych ogniw dla wykonywania robot szczególnie pracochłonnych. Pomiedzy spółdzielniami i wewnątrz spółdzielni szeroko winno się rozwijać socjalistyczne współwzajemność pracy,

d) usprawnić gospodarkę finansową spółdzielni i działalność komisji rewizyjnej i ściśle przestrzegać podziału dochodu zgodnie ze statutem, a zwłaszcza wydzielania funduszy niepodzielnych i racjonalnego ich rozchodowania,

e) umocnić samorząd spółdzielczy. Wymaga to w szczególności zapewnienia aktywnego udziału członków w omawianiu i decydowaniu na ogólnych zebraniach najważniejszych spraw spółdzielni i przestrzegania statutowych uprawnień zarządu spółdzielni,

f) uporządkować przepisy o dostawach obowiązkowych dla spółdzielni produkcyjnych, przy zachowaniu przysługujących im ulg. Wymiar dostaw należnych od spółdzielni winien być ustalony w oparciu o odrębnie opracowane zasady, w sposób zapewniający zainteresowanie materialne spółdzielców w dalszym wzroście produkcji.

Obowiązkowe dostawy żywności, mleka i ziemniaków dla spółdzielni, zagospodarowujących odłogi lub też gospodarujących na gruntach Państwowego Funduszu Ziemi, na którym nie mogą przejść do prowadzić intensywnej gospodarki, winny być ograniczone wyłącznie do obszaru ziemi, wniesionego przez samych członków spółdzielni.

Należy umocnić członków spółdzielni produkcyjnych spłaty zadłużen wobec Państwowego Funduszu Ziemi, a także innych zadłużen z tytułu państwowej pomocy produkcyjnej, zaciągniętych w latach 1944—1949, a przejętych przez Bank Rolny.

3. Dla dalszego prawidłowego rozwoju spółdzielczości produkcyjnej w oparciu o rosnącą techniczną i organizacyjną pomoc państwa należy:

a) w pracy nad zakładaniem nowych spółdzielni zwrócić szczególną uwagę na właściwe polityczne, ekonomiczne i organizacyjne przygotowanie ich działalności. Oznacza to

konieczność szerokiej pracy wyjaśniającej wśród całej gromady i dokładnego zapoznania członków spółdzielni z ich statutowymi prawami i obowiązkami,

b) dokładać starań, by spółdzielnia obejmowała dostateczną liczbę członków i wystarczająco wielki obszar ziemi,

c) zwrócić uwagę na planowe przygotowanie działalności gospodarczej nowozałożonej spółdzielni i zapewnić okazanie jej niezbędnej pomocy, zwłaszcza w szybkim rozwoju hodowli zespołowej.

4. Spółdzielnie produkcyjne winny okazywać pomoc produkcji małym i średniolich chłopom przez upowszechnianie doświadczeń agrotechnicznych, dostawy nasion kwalifikowanych, dostawy przychówka za-

rodowego dla podniesienia hodowli w gospodarstwach indywidualnych itd.

Należy zapewnić zacieśnienie więzi członków spółdzielni produkcyjnych z gospodarującymi indywidualnie chłopami pracującymi przez aktywny udział spółdzielców w życiu politycznym, gospodarczym i kulturalnym całej gromady i we wspólnych pracach gromadzkich.

5. Dotychczasowe osiągnięcia spółdzielni produkcyjnych ujawniają wielkie możliwości dalszego szybkiego wzrostu produkcji rolnej. Rozwój spółdzielczości produkcyjnej w oparciu o coraz szerszą mechanizację i stosowanie postępowych metod agrotechnicznych i zootechnicznych zapewni nieustanny wzrost produkcji rolnej, wzrost zamożności i kultury wsi.

V.

O usprawnieniu pracy Państwowych Ośrodków Maszynowych

Państwowe Ośrodki Maszynowe stanowią jedną z podstawowych dzwigni socjalistycznej przebudowy wsi i walki o wprowadzenie do naszego rolnictwa nowoczesnych metod uprawy roli. POM winny zapewnić obsługę techniczną spółdzielni produkcyjnych, pomagać im w stosowaniu przodujących metod agrotechniki i współdziałać w umacnianiu organizacyjnym, ekonomicznym i politycznym spółdzielni.

Liczba POM wzrosła na koniec 1953 roku do 401. POM posiadają już 164 tys. traktorów przeliczeniowych i poważny park maszynowy. W POM pracuje około 40 tys. pracowników, w tym ponad 4 tys. agronomów, mechaników i innych specjalistów.

POM przyczyniły się w znacznym stopniu do rozwoju i osiągnięć spółdzielczości produkcyjnej i stanowią już obecnie poważny czynnik mechanizacji polskiego rolnictwa.

Jednakże praca POM wykazuje jeszcze poważne braki i niedomagania.

POM często ograniczają swą działalność wyłącznie do technicznej obsługi spółdzielni produkcyjnych i nie okazują im dostatecznej pomocy, zwłaszcza w organizacji produkcji i opanowywaniu nowoczesnej, przodującej agrotechniki.

Jakość prac wykonywanych przez POM dla spółdzielni w wielu wypadkach jest jeszcze niska.

Stopień wykorzystania sprzętu technicznego POM — zwłaszcza traktorów, snopowiązelek, koparek — jest niedostateczny.

Dla wykonania przez POM w pełni ich doniosłych zadań, dla usunięcia występujących jeszcze w ich pracy braków i niedociągnięć należy:

1. Ustalić, że podstawowym zadaniem POM jest walka o podniesienie plonów wszystkich roślin uprawnych w spółdzielniach produkcyjnych, zapewnienie wzrostu plonów, wia zwierząt gospodarskich i zwiększenie ich produktywności oraz zwiększenie składowej i towarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obsługiwanych spółdzielniach produkcyjnych. POM winny stale doskonalić mechanizację procesów produkcji hodowlanej, upowszechniać osiągnięcia nauki i przodującą praktykę rolniczą i zapewnić dalsze organizacyjne, gospodarcze i polityczne umacnianie spółdzielni produkcyjnych i na tej bazie podniesienie dobrobytu i kultury spółdzielców.

2. Zwiększyć odpowiedzialność POM za jakościowo i terminowo wykonane umowy zawarte z spółdzielniami produkcyjnymi. Umowa między POM a spółdzielnią produkcyjną jest programem wspólnego działania członków spółdzielni i pracowników POM i winna być ściśle dostosowana do planu produkcyjnego każdej spółdzielni, uwzględniając jej stan siły roboczej, sprzętu i wyposażenia maszynowego.

3. Ścisłe powiązać agronomów POM ze spółdzielniami. Praca ich powinna polegać przede wszystkim na okazywaniu bezpośredniej pomocy spółdzielniom w rozwoju ich produkcji rolnej. Należy im powierzyć na stałe obsługę

określonych spółdzielni, by mogli systematycznie wpływać na ich działalność produkcyjną.

Brygady traktorowe i traktorzysty winni być na stałe przydzieleni do tych samych spółdzielni, co pozwoli na właściwe powiązanie ich pracy z pracą brygad spółdzielczych i umożliwi uzupełnienie systemu plac premiowania za wyniki produkcyjne spółdzielni.

4. Przeszeregować nowopowstałą zasadę planowania poszczególnych prac polowych POM w hektarach rzeczywistych, zrywając z dotychczasowym obliczaniem zadań POM tylko w hektarach orki średniej i ograniczając transportowe usługi POM, wykonywane dotąd kosmetycznymi pracami uprawowymi.

5. Ugruntować w POM nowy system opłaty traktorzystów i brygadzystów traktorowych oraz kierowniczej i inżynierii technicznej kadry POM, zwiększając materialne zainteresowanie załogi POM w wynikach produkcyjnych spółdzielni.

6. Usunąć źródła częstych przestojów, wzmocnić walkę o pełne wykorzystanie sprzętu technicznego POM i GOM. Podnieść jakość remontu maszyn, usprawnić ich obsługę techniczną, zwłaszcza w okresie wytyczonych robót polowych, organizować w spółdzielniach produkcyjnych bazy sprzętu i paliwa w celu zapewnienia ciągłości pracy brygad traktorowych, zaostreżać walkę z wypadkami niedbalstwa obchodzenia się z maszynami. Szerzej uwzględnić w planach inwestycyjnych POM budowę warsztatów i pomieszczeń na maszyny i narzędzia, wyposażenie POM w warsztaty ruchome i środki łączności, systematycznie podnosić kwalifikacje pracowników POM.

Konieczne jest skierowanie z przemysłu do POM odpowiedniej ilości kwalifikowanych robotników warsztatów oraz personelu inżynierii technicznej.

7. Uznać za wysocy niepomysłny obecny stan zaopatrzenia POM w części zamienne, w wyniku czego wiele traktorów i maszyn rolniczych nie może być w pełni wykorzystane. Należy ustalić odpowiednie normatywy zużycia części zamiennych i usprawnienie ich dystrybucji.

8. Dla polepszenia warunków pracy i stabilizacji załóg POM niezbędne jest zwiększenie troski o warunki bytowe i socjalne pracowników, wzmocnienie budownictwa mieszkaniowego, szczególnie budownictwa mieszkaniowego dla wysoko kwalifikowanych specjalistów, zapewnienie odpowiednich warunków żywienia i zakwaterowania traktorzystom pracującym w polu.

9. Podnieść na wyższy poziom pracę Wydziałów Politycznych POM, a w szczególności ich pracę masowo-polityczną na terenie spółdzielni produkcyjnych oraz pracę nad wychowaniem załóg pomowych w duchu walki o wykonanie planów produkcyjnych. Wydziały Polityczne wychowywać winny załogi POM na bojowników socjalistycznej przebudowy rolnictwa na bazie nowoczesnej techniki i zapewnić ugruntowanie socjalistycznego stosunku do mienia państwowego i spółdzielczego.

VI.

Zadania w dziedzinie rozwoju Państwowych Gospodarstw Rolnych

Państwowe Gospodarstwa Rolne osiągnęły znaczne wyniki w rozwoju produkcji.

Zbiory zbóż warstały siębyć niż w gospodarce indywidualnej. Zbiory buraków cukrowych wzrosły w 1953 roku w porównaniu z 1949 rokiem o 83 proc. W tym samym okresie plonów siewi wzrosło przeszło czterokrotnie i osiągnęło ponad 900 tys. sztuk. Poglówie bydła wzrosło 2,4 raza i osiągnęło w połowie 1953 roku 432 tys. sztuk.

Dzięki poważnemu wyposażeniu w traktory i maszyny rolnicze PGR osiągnęły już w zasadzie niemal pełną mechanizację orki, kultywatorowania, bronowania, sprzętu zbóż i ziemniaków. Wzrasta udział kombinów w sprzęcie zbóż.

Mimo tych niewątpliwych osiągnięć, praca PGR nie można uznać za zadowalającą. PGR nie wykorzystują posiadanych możliwości dla wzrostu produkcji. Zbyt powolny jest wzrost plonów i wydajności produkcji zwierzęcej. Obok przodujących zespołów, posiadających wielostronnie rozwiniętą gospodarkę i osiągających wysokie plony, istnieje znaczna liczba gospodarstw, których produkcja znajduje się jeszcze na niskim poziomie.

Nadal pozostają niedostatecznie zagospodarowane najlepsze i najbardziej urodzajne gleby niektórych rejonów, jak lessy lubelskie, Żuławy, część mał nadodrzańskich. Duże kompleksy lakowe są niedostatecznie zagospodarowane i nie wykorzystane.

Znaczna liczba zespołów PGR nie wykonuje państwowych planów w zakresie produkcji i dostaw. PGR nie wykonują zadań w dziedzinie gospodarki nasiennej i zarodowej. W wielu zespołach poziom agrotechniki i zootechniki jest jeszcze niski, a prace wykonywane są w nieodpowiednich terminach. Szczególnie zaniedbania mają miejsce w uprawie i sprzęcie okopowych. Bardzo wiele zaniedbań istnieje na odcinku hodowli.

Park traktorowy i maszynowy nie jest dostatecznie wykorzystany, a nadzór techniczny i konserwacja sprzętu nie znajdują się jeszcze na należytych poziomach. Niski poziom organizacji pracy i rozpowсюżenie w wielu gospodarstwach fakty marnotrawstwa powodują nadmiernie wysokie koszty własnej produkcji.

Przezwyciężenie tych braków stanowi niezbędny warunek realizacji trudnych zadań, jakie PGR mają obecnie do wykonania.

Przed PGR stoją zadania podniesienia produkcji roślinnej i zwierzęcej przez intensyfikację gospodarki, wzrost plonów i podniesienie produktywności zwierząt.

W roku 1955 w PGR zbiory zbóż winny być o 150—170 tys. ton wyższe niż w roku 1952. W ciągu najbliższych dwóch lat plony buraków cukrowych i ziemniaków winny wzrosnąć o 15—20 proc. Stan pogłównia bydła na koniec 1955 roku powinien wzrosnąć w stosunku do 1953 roku o 30—35 proc., a trzody chlewnej o około 20 proc.

Szczególnie ważnym zadaniem Państwowych Gospodarstw Rolnych jest rozwijanie hodowli zwierząt zarodowych i produkcji nasion kwalifikowanych, zwłaszcza dla zaopatrywania spółdzielni produkcyjnych i gospodarki indywidualnej.

Usprawniając swoją gospodarkę, organizację pracy i wyniki produkcyjne, podwyższając poziom świadomości politycznej załogi, podnosząc zaniedbane zespoły i gospodarstwa do poziomu przodujących — PGR winny wyżej nie dotychczas oddziaływać na wieś gospodarczo i politycznie, a szczególną pomoc okazywać spółdzielniom produkcyjnym w dziedzinie ich dalszego wzrostu i umocnienia gospodarczego i organizacyjnego.

Dla wykonania tych zadań i stworzenia warunków dalszego stałego rozwoju PGR należy:

1. W oparciu o przeprowadzoną zmianę struktury organizacyjnej Ministerstwa umocnić organizację i kadrowo centralne zarządy i zjednoczenia, zapewnić operatywność w kierowaniu przez nie podległymi im zespołami i gospodarstwami, wzmocnić ich odpowiedzialność za kompleksowe kierownictwo całością produkcji podległych przedsiębiorstw i przezwyciężyć do końca istniejące w pracy PGR objawy funkcjonalizmu i biurokratyzmu. Wzmocnić jednoosobowe kierownictwo i odpowiedzialność osobistą dyrektorów zjednoczeń i zespołów oraz kierowników gospodarstw za całokształt wyników w działalności gospodarczej kierowanej jednostki. Umocnić rozrachunek gospodarczy w zespołach i stopniowo wprowadzać go w większych gospodarstwach.

2. Osiągnąć stabilizację załóg przez poprawę warunków bytowych i kulturalnych robotników statych i sezonowych oraz podniesienie ich kwalifikacji. W szczególności zwrócić uwagę na poprawę warunków mieszkaniowych pracowników PGR i w tym celu znacznie zwiększyć remonty budynków mieszkalnych i rozszerzyć budownictwo mieszkaniowe.

W roku 1954 należy wybudować 16,7 tys. izb, a ponadto pomieszczenia mieszkalne dla 9 tys. robotników sezonowych. W roku 1955 należy osiągnąć dalszą poprawę warunków mieszkaniowych w PGR. W pełni wykorzystywać środki na budownictwo socjalne, zwłaszcza rozszerzyć sieć żłobków, dziecięcych i przedszkoli, co umożliwi zwiększenie udziału członków rodzin pracowników w produkcji PGR. Na szeroką skalę podjąć doszkalanie fachowych pracowników.

Przyjąć z pomocą robotnikom i pracownikom przez udzielenie kredytów na zakup krów i na indywidualne budownictwo mieszkaniowe.

3. Zwiększyć wyposażenie techniczne PGR, które jest ważnym czynnikiem w podnoszeniu wydajności. Zaopatrzenie w maszyny i poziom ich eksploatacji winny w ciągu najbliższych dwóch lat zapewnić przy pełnej mechanizacji głównych prac uprawowych dokonanie zbiorów zbóż i rzepaku kombinami do 40 proc., podnieść stan mechanizacji zbioru okopowych, upraw międzyzróżnych, sianokosów, hodowli, prac podwózkowych i transportu.

Należy zwiększyć zaopatrzenie PGR w maszyny rolnicze, jak — sadzarki do ziemniaków, rozrzućniki obornika, kom-

(Dalszy ciąg na stronie 5)

Uchwała II Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

„O zadaniach rozwoju rolnictwa w latach 1954 - 1955 i o zapewnieniu niezbędnych środków dla wzrostu produkcji rolnej”

(Dalszy ciąg ze strony 4)

bażny zbożowe, mocarnie o większej wydajności, czyszczalnie oraz urządzenia, służące do mechanizacji hodowli, jak samoczynne podłogi, dojarki elektryczne, kolejki transportu w oborach i chlewniach, a także poważnie zwiększyć zaplecze PGR w samochody ciężarowe, przyrządy i traktory gąsienicowe.

Jednocześnie należy bardziej równomiernie rozmieścić sprzęt i maszyny w poszczególnych gospodarstwach i zespołach.

W większym stopniu zostrzyć warsztaty PGR w maszyny i narzędzia, rozbudować siłę warsztatów, stworzyć warsztaty ruchome, zapewnić dopływ kwalifikowanego personelu warsztatowego, między innymi przez werbowanie pewnej liczby fachowców z przemysłu.

Zwiększone zadania produkcyjne wymagają polepszenia jakości remontu i konserwacji posiadanej sprzętu, podniesienia wydajności traktorów i maszyn przez usprawnienie organizacji prac i upowszechnienie agregowania maszyn.

Należy podnieść wydajność na traktor przeliczeniowy w 1955 r. do 350 ha orki średniej, na kombajn zaś do 280 ha.

Środki inwestycyjne kierować przede wszystkim do rejonów, które posiadają duże możliwości produkcyjne, a są dotychczas mało wykorzystane, dążąc do likwidacji nadmiernych dysproporcji w gospodarce PGR w poszczególnych rejonach kraju.

Przeznaczone środki finansowe i materiałowe na budownictwo gospodarcze, melioracje i inne inwestycje winny być wykorzystane najbardziej racjonalnie i oszczędnie w oparciu o prawidłową lokalizację zadań produkcyjnych i długofalowe kierunki rozwoju poszczególnych gospodarstw.

Szczególny wysiłek skierować należy na wszechstronne zagospodarowanie lessów lubelskich, Żułav i mał nadodrzańskich.

5. Ważnym zadaniem PGR jest całkowite zlikwidowanie odlogów, występujących w zwartych masowych,

przez przyłączenie ich — tam gdzie to jest możliwe — do istniejących gospodarstw względnie przez organizowanie nowych gospodarstw.

6. Przeprowadzić pomiary i klasyfikację użytków rolnych PGR, opracować dla gospodarstw i zespołów plany perspektywiczne, wprowadzać coraz szerzej trawopolne płodozmiany.

W ciągu najbliższych dwóch — trzech lat zakończyć prace urządzeniowe przede wszystkim w gospodarstwach o największym znaczeniu.

7. Podnieść poziom organizacji pracy w oparciu o nowe warunki pracy i płacy w PGR.

Wymaga to przede wszystkim umocnienia brygad polowych i hodowlanych oraz ścisłego przestrzegania zasady opłaty na podstawie norm i przydzielania na stałe brygadam określonych odcinków pracy, aby wzmożenie w ten sposób odpowiedzialności i zainteresowanie materialne brygadistów i pracowników brygad w osiąganiu wyższych wyników pracy.

W brygadach zatrudnionych przy uprawach roślin przemysłowych należy wprowadzić podział na ognia. Należy szerzej rozwijać współzawodniczość pracy między brygadami, ogniami i poszczególnymi pracownikami.

8. Osiągnąć znaczne obniżenie nadmiernych kosztów własnych w PGR i na tej podstawie zapewnić znaczną poprawę ich rentowności. Wzmocnić walkę z marnotrawstwem, kradzieżami i niedbalstwem.

9. Zwiększyć troskę o stosowanie w PGR wskazań nauki rolniczej zarówno w produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej, pogłębić współpracę między Instytutami Naukowo-Badawczymi Rolnictwa a PGR.

Doprowadzić do zasadniczego przełomu w jakości i terminowości robót rolnych, upowszechniając najlepsze doświadczenia produkcyjnych gospodarstw i pracowników rolnych.

Doskonaląc metody pracy, szeroko opanowując nową technikę i rozszerzając stosowanie zdobyczy nauk rolniczych, Państwowe Gospodarstwa Rolne staną się ważnym czynnikiem rozwoju całego rolnictwa.

VII.

Zadania w dziedzinie podniesienia poziomu kierowania rozwojem rolnictwa

Wykonanie poważnych i trudnych zadań w dziedzinie szybkiego rozwoju rolnictwa wymaga przede wszystkim podniesienia poziomu i zasadniczych zmian w stylu i metodach pracy organów państwowych, odpowiedzialnych za kierowanie rolnictwem.

Poziom pracy organów kierujących rozwojem produkcji rolniczej nie odpowiada zadaniom stojącym przed rolnictwem. Kierownictwo produkcji rolniczej jest mało konkretne, a organy kierujące są często oderwane od gromad, spółdzielni produkcyjnych i gospodarstw państwowych i nie są w stanie udzielić im dostatecznej pomocy. Dotyczy to zarówno Ministerstwa Rolnictwa, Ministerstwa Państwowych Gospodarstw Rolnych, jak i prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych, podległej im służby rolnej oraz aparatu POM.

Organy służby rolnej nie zawsze orientują się w konkretnych zagadnieniach produkcji rolniczej na danym terenie. Każdy służby rolnej są ilościowo niedostateczne, a poziom ich kwalifikacji jest na ogół nie wystarczający. Szczególnie ostry brak wykwalifikowanych kadr występuje w powiatowych organach służby rolnej oraz POM. Jednocześnie wielu specjalistów z zakresu rolnictwa pracuje poza swoim właściwym zawodem.

Mimo niedostatecznej ilości kadr, nie są one wykorzystywane w należyty sposób. Pracowników służby rolnej odrywa się często od ich właściwych funkcji i kieruje do różnych zajęć nie związanych bezpośrednio z ich zadaniami. Ponadto kadry te są nadmiernie obciążone pracą papierkową, co wynika w dużej mierze z istniejących przeszkód w sprawozdawczości.

Niezbędne jest osiągnięcie w szybkim czasie zasadniczej poprawy poziomu pracy organów państwowych, kierujących rolnictwem, a w szczególności przybliżenie kierownictwa do produkcji, nadanie mu bardziej konkretnego i operatywnego charakteru. Wymaga to dokonania zasadniczych zmian w metodach pracy państwowych organów kierujących rozwojem rolnictwa.

1. Dla zasilenia państwowej służby rolnej, POM i PGR kadrami specjalistów należy:

a) kierować absolwentów uczelni i szkół rolniczych przede wszystkim do terenowej służby rolnej, do POM i PGR,

b) zapewnić przesunięcie specjalistów rolnych ze średnim i wyższym wykształceniem z resortów pozarolniczych, zwłaszcza z organizacji handlowych i skupu do podstawowych ogniw służby rolnej; przesunięcia te winny również objąć organizatorów-praktyków o dużym doświadczeniu; zwrócić należy przy tym szczególną uwagę na kierowanie specjalistów-agronomów, zootechników i mechaników rolnictwa z wykształceniem średnim i wyższym — do bezpośredniej działalności produkcyjnej w POM i w zespołach PGR oraz do tych ogniw służby rolnej, które działają bezpośrednio w gminach i gromadach,

c) wzmocnić obsadę wydziałów rolnictwa przy prezydiach powiatowych rad narodowych, kierując do pracy w tych działach specjalistów i doświadczonych organizatorów,

d) zapewnić w aparacie służby rolnej właściwą obsadę stanowisk powiatowych instruktorów rolnych, kierując tam wykwalifikowanych i zdolnych pracowników i zapewniając im równocześnie odpowiednie warunki pracy i płacy,

e) rozbudować wyższe szkolnictwo rolnicze, w tym i zaoczne, oraz zwiększyć werbunek młodzieży na studia rolnicze — zwłaszcza agronomiczne, zootechniczne i mechanizację rolnictwa. Organizować przy wyższych uczelniach kursy podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie agrotechnicznym, zootechnicznym i mechanizacji rolnictwa. Kursy te winny objąć praktyków rolnictwa, nie posiadających wykształcenia wyższego,

f) zobowiązać Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo Państwowych Gospodarstw Rolnych do dokształcania na kilkunastuletnich kursach pracowników zajmujących stanowiska wymagające kwalifikacji techników oraz rozwinięcia szkolnictwa średniego, połączonego z systemem seminarijnym.

2. Dla wzmocnienia kadr technicznych w POM i PGR należy:

a) zwrócić szczególną uwagę na szybkie wzmocnienie obsady warsztatów remontowych, stanowisk starszych

mechaników POM, mechaników PGR, brygadistów POM i kierować do tej pracy, na podstawie odpowiedniej kampanii wyjaśniającej — kwalifikowanych, zdolnych pracowników z innych gałęzi gospodarki narodowej. Pracownikom skierowanym do rolnictwa należy zapewnić odpowiednie warunki materialne i bytowe.

b) zorganizować co najmniej sześciomiesięczne kursy dla szkolenia traktorzystów i brygadistów, dotychczasowym bowiem system szkolenia traktorzystów i brygadistów w POM, a także w PGR na kilkutygodniowych kursach nie zapewnia możliwości osiągnięcia przez nich odpowiedniego poziomu kwalifikacji zawodowych.

3. W oparciu o dokonaną zmianę systemu plac należy zapewnić stabilizację kadr specjalistów w służbie rolnej, w POM i PGR.

Należy udostępnić specjalistom rolnym kredyty na budownictwo indywidualne.

4. W celu wzmocnienia kierownictwa produkcją rolniczą należy:

a) zerwać ze szkodliwym funkcjonalizmem, polegającym na tym, że sprawami produkcji rolniczej zajmują się tylko wydziały rolnictwa rad narodowych. Kierownictwo całokształtem spraw rolnictwa winny sprawować prezydium rad narodowych, które ponoszą pełną odpowiedzialność za rozwój produkcji rolniczej na podległym im terenie,

b) zapewnić umocnienie nowoutworzonych wojewódzkich i powiatowych zarządów rolnictwa, w szczególności przez właściwy dobór kadr,

c) bliżej powiązać pracę służby rolnej z terenem i oprzeć jej działalność o aktywność gromad, obejmującą pracowników i nowatorów rolnictwa. Zerwać radykalnie ze szkodliwą praktyką odrywania służby rolnej od jej właściwych zadań,

d) zlikwidować przerost sprawozdawczości i jednocześnie zerwać z mechanicznymi metodami planowania rolnictwa, nie uwzględniającymi konkretnych warunków terenu.

5. Jednym z najważniejszych zadań Ministerstwa Rolnictwa i Państwowych Gospodarstw Rolnych jest rozszerzenie zasięgu propagandy rolniczej, podnoszenie jej poziomu. W tym celu należy rozszerzyć działalność odczytowo-pogadankową na wsi, siłę kursów upowszechnienia wiedzy rolniczej, wzmocnić propagandę poglądową przez zakładanie poletek pokazowych, organizowanie wystaw rolniczych, pokazów itp., rozszerzać działalność wydawniczą, zwłaszcza wydawanie afiszy i ulotek o konkretnych środkach i metodach walki o wyższe plony i rozwój hodowli.

6. Prawidłowe kierowanie rolnictwem wymaga oparcia się na wynikach nauki rolniczej oraz ściślejszego powiązania nauki z praktyką.

Podstawowym zadaniem Instytutów Naukowo-Badawczych Rolnictwa winno stać się, obok podnoszenia poziomu prac teoretycznych, szybkie przenoszenie do praktyki rolniczej w Polsce osiągnięć nauki radzieckiej i osiągnięć własnych.

W pracach Instytutów Rolniczych położyć szczególny nacisk na badanie kompleksowe i obsługę naukową rolnictwa określonych rejonów kraju.

Poważnym zadaniem Instytutów winno być również kształcenie i przygotowanie nowych kadr naukowych dla potrzeb placówek naukowo-badawczych w rolnictwie oraz udział w podnoszeniu kwalifikacji pracowników rolnictwa.

Ministerstwo Rolnictwa winno zapewnić koordynację działalności Instytutów Naukowo-Badawczych Rolnictwa i dbać o tematyka prac tych Instytutów odpowiadała podstawowym potrzebom rolnictwa.

Ministerstwo Rolnictwa, Ministerstwo Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz inne resorty winny zapewnić warunki dla wprowadzenia wyników badań naukowych do praktyki. Ścisłe należy powiązać prace Instytutów Rolniczych z upowszechnieniem wiedzy rolniczej.

W celu nadania właściwego kierunku pracom Instytutów Naukowo-Badawczych należy przystąpić do prac przygotowawczych dla powołania Centralnej Naukowej Instytucji Rolniczej, Instytutów Branżowych oraz Rejonowych Instytutów i Zakładów Badawczych.

VIII.

Zadania organizacji partyjnych w walce o wzrost produkcji rolniczej

Osiągnięcie nakreślonych zadań umocnienia sojuszu robotniczo-chłopskiego i szerszego, wszechstronnego rozwoju rolnictwa wymaga zmiany w stylu i metodach pracy partii na wsi. Należy nieustannie dbać o to, by klasa robotnicza doskonaliła swą umiejętność kierowania sojuszem robotniczo-chłopskim i coraz lepiej uświadamiała sobie istotę i znaczenie tej na wsi walki klasowej, zwiększając swe wysiłki

w oddziaływaniu na chłopów pracujących i udzielaniu im wydatnej pomocy politycznej i produkcyjnej. Znaczenie podnieść należy poziom pracy politycznej i organizacyjnej wśród mas pracujących chłopów, przewidywać pokutujące jeszcze w niektórych ogniskach partyjnych błędne koncepcje, wynikające z niedocenienia możliwości wzrostu produkcji gospodarstw indywidualnych i z niewłaściwego ro-

zumienia sojuszu robotniczo-chłopskiego. Wymaga to również usunięcia poważnych braków, a w wielu wypadkach i wypaczeń, jakie ujawniły się w praktycznej działalności terenowych instancji i organizacji partyjnych.

Podstawowymi brakami w dotychczasowej pracy masowo-politycznej były: niedostateczne wiązanie zadań politycznych z zadaniami walki o wzrost produkcji rolniczej, jednostonne odrywanie zadań walki o rozwój spółdzielczości produkcyjnej od wysiłków w kierunku podnoszenia produkcji i wzrostu dochodów gospodarstw drobnozawodowych, od walki o lepsze zaspokojenie materialnych i kulturalnych potrzeb wsi. Nie zawsze dostateczna była troska o obronę interesów chłopów małych, najbardziej narażonych na kulacki wyzysk.

Z niedocenieniem zagadnienia kierowania walką o rozwój rolnictwa wiązała się słabość pracy partyjno-organizacyjnej na wsi, a zwłaszcza słabość kierowania tą pracą ze strony instancji powiatowych i gminnych.

Jednym z wyrazów tej słabości była kampanijność w realizacji najważniejszych zadań politycznych i gospodarczych na wsi. Komitety wojewódzkie i powiatowe nie mobilizowały dostatecznie organizacji miejskich dla rozwinięcia szerokiego i wielostronnego ruchu łączności miasta ze wsią, aby tą drogą robotnicy i pracownicy umysłowi pomogli chłopom pracującym uruchomić wszystkie rezerwy i możliwości w walce o podniesienie poziomu produkcji rolnej, o wzrost dobrobytu i kultury wsi. Komitety wojewódzkie i powiatowe nie kierowały na codzień walką o wykonanie podstawowych zadań gospodarczych na wsi, pozostawiając te sprawy swym wydziałom rolnym, nie troszcząc się jednocześnie o właściwe zasilanie ich kadrami.

Dalszym poważnym brakiem pracy partyjno-organizacyjnej była niedostateczna pomoc i opieka ze strony KP nad komitetami gminnymi i podstawowymi organizacjami w gromadach, spółdzielniach produkcyjnych, POM i PGR. Wskutek tego KW i KP odrywały się od terenu, nie wnikały głęboko i szczegółowo w warunki rozwijającej się na wsi walki klasowej, w konkretne sprawy, trudności i bolączki wsi, nie posuwały się do odpowiedzialności za stan i rozwój produkcji rolnej i stan jej zaspokojenia na swoim terenie. Hamowało to wzrost aktywności gromadzkich organizacji partyjnych, ich siłę oddziaływania na masy bezpartyjnych chłopów pracujących oraz dalszą ich rozbudowę. Prowadziło to do osłabienia kierownictwa i pomocy dla masowych organizacji, a także — co jest szczególnie ważne — dla prezydium rad narodowych; znalazło to wyraz przede wszystkim w słabości pracy powiatowych i gminnych rad narodowych.

Dla realizacji zadań dalszego umocnienia sojuszu robotniczo-chłopskiego i wszechstronnego rozwoju rolnictwa należy:

1. Umocnić wśród klasy robotniczej przekonanie o konieczności czynnego popierania polityki partii na wsi, polityki sojuszu robotniczo-chłopskiego i podnoszenia kierownictwa roli klasy robotniczej w tym sojuszu, zarówno drogą realizacji ogólnych zadań partii w tej dziedzinie, jako też bezpośredniego oddziaływania na chłopów pracujących.

Rozwijać szeroko i na wyższym poziomie formy łączności klasy robotniczej z chłopstwem pracującym, organizować szefostwo zakładów przemysłowych nad POM, PGR i spółdzielniami produkcyjnymi, udzielać chłopom pracującym wydatnej pomocy politycznej, organizacyjnej i kadrowej w walce o wzrost produkcji rolnej, o wzrost dobrobytu i kultury wsi oraz dalszy rozwój spółdzielczości produkcyjnej.

2. Skupić uwagę terenowych instancji i organizacji partyjnych przede wszystkim na zadaniami walki o szybszy rozwój rolnictwa przez zacieśnianie sojuszu robotniczo-chłopskiego, rozwijanie wszystkich form spójni gospodarnej i mobilizację inicjatyw produkcyjnych, pracowników i średniorolnych, spółdzielni kierowniczych, pracowników w PGR i POM. Dla skutecznego kierowania w tym kierunku mas chłopskich i pracowników POM i PGR w walce o postęp produkcji rolnej, o lepsze zaspokojenie materialnych i kulturalnych potrzeb mas pracujących wsi, o pełne wykonanie obowiązków wobec państwa ludowego, należy wzbogacić formy i metody partyjnej agitacji i propagandy, znacznie rozszerzyć siłę agitatorów partyjnych i bezpartyjnych, uaktywnić robotników przemysłowych, mieszkających na wsi, w audyencyjnych i w prasie omawiać szerzej, bardziej konkretnie i bardziej żywo problemy produkcji rolnej, popularizować produkcyjne metody i wyniki pracy mistrzów urodzaju i hodowli, aktywizować korespondentów rolnych.

Aktyw partyjny, obok ciągłego podnoszenia poziomu polityczno-ideologicznego, winien uźródlić w znajomości podstawowych zagadnień rolnictwa, ekonomiki rolnictwa i agrotechniki z uwzględnieniem warunków swego terenu. Pozwoli to instancjom partyjnym konkretnie i bardziej wiarygodnie kierować pracą organizacji partyjnych, działalnością członków partii w radach narodowych i w organizacjach masowych na wsi.

3. Realizować wypracowaną leninowską politykę sojuszu robotników i chłopów: silniej oprzeć się o biedotę, wytrwale zacieśniać sojusz ze średniakiem, konsekwentnie ograniczać i izolować kulaka.

Wymaga to usunięcia braków w pracy partyjnej, wynikających z niedostatecznej troski o rozwój wydajności i dochodowości gospodarstw chłopów małych, o skuteczną ich obronę przed wyzyskiem kulackim, o pobudzenie ich aktywności politycznej i produkcyjnej. W szczególności należy dbać o właściwą organizację pomocy sąsiedzkiej i pracy GOM dla chłopów średniorolnych i małych, zwłaszcza nie posiadających koni oraz przestrzegać, by środki, przeznaczone przez państwo ludowe na pomoc dla chłopów średniorolnych i małych, wykorzystywane były zgodnie z ich przeznaczeniem.

Ugruntować wśród chłopów średniorolnych przeświadczenie, że wielostronny rozwój ich gospodarstwa, a w szczególności rozwój hodowli, zapewni im szybszy wzrost dochodów i przyczyni się równocześnie do wzrostu całej gospodarki narodowej.

Wspólnie z bezpartyjnymi chłopami pracującymi organizacje partyjne winny ustalać konkretne sposoby i środki wykorzystania rezerw produkcyjnych danej gromady i gminy.

Prawidłowe wykonanie tych zadań wymaga nieustannej czujności dla paraliżowania działań kulackich, zmierzających do podważenia zaufania chłopów pracujących do władzy ludowej.

Organizacje partyjne na wsi winny przypilnować, aby realizowane były ściśle przepisy i zarządzenia władzy ludowej, zmierzające do ograniczenia kulackiego wyzysku i pełnego wykonywania przez kulaków obowiązków wobec państwa, winny zwalczać pobłażliwość wobec kulackich wicherów, a zarazem przeciwdziałać łamaniu praworządności ludowej wobec gospodarstw kulackich.

4. Nieustannie wzmacniać aktywność i hart organizacji partyjnych w walce o dalszy rozwój spółdzielczości produkcyjnej oraz umocnienie istniejących spółdzielni, torując w ten sposób drogę do socjalistycznej przebudowy wsi. Zabezpieczyć ściślejszą więź polityczną, gospodarczą i kulturalną między zalogami POM i PGR a spółdzielniami produkcyjnymi działającymi w ich zasięgu.

Wzmocnić kierownictwo i opiekę komitetów powiatowych nad wydziałami politycznymi POM.

Pogłębić łączność między spółdzielnią produkcyjną a małorolnymi i średniorolnymi chłopami w gromadzie, przeła-

mując istniejące gdzieś tendencje do izolowania się spółdzielców od reszty wsi.

5. Dokonać przełomu w metodach kierowania przez instancje partyjne podstawowymi organizacjami partyjnymi na wsi, aby organizacje te mogły lepiej i skuteczniej realizować swe zadania polityczne na wsi, zaskarbić sobie trwałe zaufanie chłopów pracujących, być organizatorem i kierownikiem w codziennej walce o wykonanie nakreślonych zadań. Wymaga to zerkania w metody doradczego kampanijnego kierowania podstawowymi organizacjami partyjnymi, ustalenia systematycznych i stałych form pomocy dla organizacji partyjnych na wsi, opartych o rzeczywistą znajomość warunków danego terenu; ustalenia odpowiedzialności poszczególnych członków instancji partyjnych i pracowników politycznych aparatu KP za pracę partyjną w określonych gminach, gromadach i PGR, wydzielenia najbardziej odpowiedzialnych i doświadczonych pracowników dla kierowania pracą partyjno-polityczną POM, ich wydziałów politycznych i obsługiwanych przez nie spółdzielni produkcyjnych.

Aktywiści ci winni stać się systematycznie pomagać organizacjom partyjnym w przygotowaniu zebrań partyjnych, uczestniczyć w zebraniach, czuwać nad przestrzeganiem demokracji wewnątrzpartyjnej, rozwijaniem krytyki i samokrytyki, przydzielaniem zadań partyjnych członkom i kandydatom partii oraz wskazywać im konkretne metody mobilizowania mas do wykonywania zadań rozwoju rolnictwa. Główna uwaga KP winna być zwrócona na podniesienie poziomu politycznego organizacji partyjnej na wsi, uczynienie z niej przodującej siły w gromadzie, spółdzielni produkcyjnej i PGR, wychowanie członków i kandydatów partii, by swą postawą w pracy zawodowej i społecznej służyli przykładem szerokim rzeszom bezpartyjnych.

W oparciu o linię polityczną partii na wsi należy wzmacniać istniejące organizacje partyjne w gromadach i budować nowe organizacje gromadzkie, dążąc systematycznie do likwidowania „białych plam”.

6. Zapewnić właściwe metody kierowania radami narodowymi.

Wymaga to podniesienia kierowniczej roli i odpowiedzialności rad narodowych za bezpośrednie wykonanie uchwał partii i rządu, zwłaszcza w dziedzinie podnoszenia produkcji rolnej, usprawnienia zaopatrzenia wsi, rozwoju przemysłu terenowego i przedsiębiorstw usługowych.

Dla spełnienia tych zadań niezbędne jest, by rady narodowe wnikliwie reagowały na wszystkie potrzeby i bolączki ludności pracującej, śmiało rozwijały inicjatywę i kontrolę społeczną w gromadzie i gminie. Zapewni to skupienie wokół rad narodowych szerokiego bezpartyjnego aktywu chłopskiego, zaciętni ich wiczy z masami, ożywi działalność komitetów rad, podnieśli autorytet rad narodowych jako terenowych organów władzy ludowej.

Należy przewidywać istnienie w niektórych instancjach partyjnych tendencje do komenderowania aparatem rad narodowych oraz do zastępowania prezydium rad w ich działalności.

7. Pogłębić więź partii z masami pracującymi wsi przez znaczne rozszerzenie działalności masowych organizacji społecznych i skierowanie ich uwagi na zadaniami walki o rozwój rolnictwa w gospodarce indywidualnej, spółdzielniach produkcyjnych i PGR.

Terenowe instancje i organizacje partyjne winny:

a) zwrócić szczególną uwagę na zwiększenie roli organizacji ZMP na wsi w walce o rozwój rolnictwa. Młodzież zełpowska winna być najbardziej czynnie uczestniczyć w wprowadzaniu nowych produkcyjnych metod pracy w rolnictwie. Należy zapewnić szeroki udział młodzieży wiejskiej w podnoszeniu wszystkich dziedzin produkcji rolnej w gromadzie oraz w ożywieniu jej życia społecznego i kulturalnego.

b) ożywić pracę wśród wiejskich kobiet pracujących, którym przypadają poważne zadania w walce o wzrost produkcji rolnej, zwłaszcza w dziedzinie hodowli. W tym celu należy między innymi wzmocnić opiekę nad kółkami gospodyń wiejskich oraz nad działalnością związków zawodowych wśród kobiet — pracownic i członków rodzin pracowników PGR, śmiało wysuwać kobiety do prac w radach narodowych i w ich komitetach, do kontroli społecznej sklepów, gminnych spółdzielni „Samopomocy Chłopskiej” i punktów skupu produktów hodowlanych, pobudzać inicjatywę społeczną i aktywność produkcyjną kobiet w spółdzielniach produkcyjnych,

c) zapewnić ożywienie działalności Związku Samopomocy Chłopskiej. Zadaniem kół ZSCH winno być prowadzenie pracy uświadamiającej i propagandowej w zakresie upowszechnienia produkcyjnych osiągnięć i doświadczeń w rolnictwie, organizowanie kół hodowców, plantatorów roślin przemysłowych itp. Kola ZSCH powinny również współdziałać w organizowaniu wystaw rolniczych i konkursów hodowlanych, rozwijać wsołzawodnictwo o wzrost produkcji w gromadzie i między gromadami,

d) zapewnić ściśle przestrzeganie zasad samorządu spółdzielczego w spółdzielniach produkcyjnych i w gminnych spółdzielniach „Samopomocy Chłopskiej”, aktywny udział członków spółdzielni w zarządzaniu i w kontroli jej działalności, sprawne działanie komitetów członkowskich przy sklepach GS i na punktach skupu,

e) znacznie zwiększyć udział związków zawodowych w walce o rozwój rolnictwa uświadamiając, rozwijając szerzej i pogłębiając formy ruchu łączności ze wsią.

Organizacje związkowe w PGR i POM winny kierować masowym socjalistycznym współzawodnictwem pracy, troszczyć się o polepszenie warunków bytowych załóg, o pełne wykorzystanie funduszy przeznaczonych na cele społeczne i kulturalne, prowadzić szeroką działalność kulturalno-oświatową.

Organizacje związkowe w zakładach przemysłowych, budownictwie itp. winny zwrócić szczególną uwagę na pracę wśród robotników dojeżdżających ze wsi i zapewnić ich aktywny udział w walce o podnoszenie produkcji rolnej,

f) rozwijać pracę partyjną wśród coraz liczniejszej na wsi warstwy inteligencji.

Nauczyciele, pracownicy służby zdrowia, agronomowie, zootechnicy, mechanizatorzy i pracownicy instytucji kulturalnych powinni odegrać poważną rolę w walce o wzrost produkcji rolnej i o socjalistyczną przebudowę wsi.

Wymaga to otoczenia opieką inteligencji wiejskiej, troski o podniesienie jej poziomu ideologicznego i zapewnienie jej odpowiednich warunków dla coraz wydajniejszej pracy, przysłuchiwanie się jej uwagom i wnioskom, wysuwanie i aktywizowanie inteligencji wiejskiej w pracy społecznej.

8. Zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie ścisłej współpracy organizacji partyjnych na wsi z terenowymi organizacjami Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Posiada to duże znaczenie dla wzrostu aktywności chłopów pracujących.

W pracy nad podniesieniem produkcji rolnej, członkowie partii winni wszędzie, gdzie istnieją organizacje ZSL, uzgadniać z nimi metody i sposoby działania, przyciągać ZSL-owców do jak najczynniejszego udziału w walce o rozwój rolnictwa,

9. Organizacje partyjne na wsi, realizując linię polityczną i politykę gospodarczą partii i rządu, mobilizując najszerze rzesze bezpartyjnych do walki o wykonanie postawionych przez partię zadań, staną się rzeczywistą awangardą wielkiego ruchu milionów pracujących chłopów i robotników rolnych, walczących o rozwój produkcji rolnej jako podstawowego czynnika przyspieszenia wzrostu stopy życiowej ludzi pracy na wsi i w mieście,

